Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0278

Strategija za rodnu ravnopravnost za 2025.

Rezolucija Europskog parlamenta od 13. studenoga 2025. o Strategiji za rodnu ravnopravnost za 2025. (2024/2125(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članke 2. i 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),

– uzimajući u obzir članke 8., 10., 19., 79., 83., 151., 153. i 157. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezine članke 1., 21., 23. i 24.,

– uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, koji su Parlament, Vijeće i Komisija proglasili i potpisali 17. studenoga 2017., te komunikaciju Komisije od 4. ožujka 2021. naslovljenu „Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava” (COM(2021)0102),

– uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena od 18. prosinca 1979. i sve njezine opće preporuke,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, donesenu 12. prosinca 2006.,

– uzimajući u obzir zaključne napomene o objedinjenom drugom i trećem periodičnom izvješću Europske unije, koje je 21. ožujka 2025. donio Odbor UN-a za prava osoba s invaliditetom, te posebno njegove preporuke na temelju članka 6.,

– uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o iskorjenjivanju svih oblika rasne diskriminacije koju je usvojila Opća skupština UN-a 21. prosinca 1965.,

– uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju UN-a i platformu za djelovanje od 15. rujna 1995. te ishode njezinih revizijskih konferencija,

– uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) od 31. listopada 2000. o ženama, miru i sigurnosti,

– uzimajući u obzir Program UN-a za održivi razvoj do 2030. od 21. listopada 2015. i u njemu utvrđene ciljeve održivog razvoja, posebno cilj br. 5 „Postići rodnu ravnopravnost i poboljšati položaj svih žena i djevojčica” i cilj br. 3 „Osigurati zdrav život i promicati dobrobit u svakoj životnoj dobi” (što uključuje žene i djevojčice) te povezane ciljeve i pokazatelje,

– uzimajući u obzir izvješće Eurostata iz lipnja 2024. naslovljeno „Održivi razvoj u Europskoj uniji: izvješće o praćenju napretka u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja u kontekstu EU-a, izdanje 2024.”[1],

– uzimajući u obzir izvješće Komisije iz svibnja 2023. naslovljeno „Dobrovoljni pregled EU-a o provedbi Programa održivog razvoja do 2030.”[2],

– uzimajući u obzir Konvenciju Međunarodne organizacije rada o jednakosti plaća od 29. lipnja 1951. i Konvenciju Međunarodne organizacije rada o nasilju i uznemiravanju od 21. lipnja 2019.,

– uzimajući u obzir rezoluciju Međunarodne organizacije rada od 14. lipnja 2024. o dostojanstvenom radu i gospodarstvu skrbi,

– uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija) od 11. svibnja 2011., koju je EU ratificirao u lipnju 2023., te izvješćâ Skupine stručnih osoba za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (GREVIO) o praćenju njezine provedbe po državama,

– uzimajući u obzir izvješće Vijeća Europe iz travnja 2021. naslovljeno „Drugo opće izvješće o aktivnostima GREVIO-a”,

– uzimajući u obzir preporuke, izvješća i rezolucije povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava i tijela Vijeća Europe,

---

1 Eurostat, „Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition” (Održivi razvoj u Europskoj uniji: izvješće o praćenju napretka u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja u kontekstu EU-a, izdanje 2024.), 2024. https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/19397895/KS-05-24-071-EN-N.pdf/730c983a-fa93-6ce2-7905-2379de04f3e9?version=1.0&t=1718611411114.

2 Europska komisija: „EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development” (Dobrovoljni pregled EU-a o provedbi Programa održivog razvoja do 2030.), 2023., https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SDG-Report-WEB.pdf.

– uzimajući u obzir načela iz Yogyakarte, usvojena u studenom 2006., i načela iz Yogyakarte plus 10, usvojena u studenom 2017.,

– uzimajući u obzir stajališta koja je Odbor UN-a za ljudska prava usvojio 31. ožujka 2016. u Komunikaciji br. 2324/2013, *Mellet* protiv *Irske,* prethodna bilješka 6., stavak 7.7., i 29. ožujka 2011. u Komunikaciji br. 1608/2007, *L.M.R.* protiv *Argentine*, stavci 9.3. i 9.,

– uzimajući u obzir direktive EEZ-a i EU-a donesene počevši od 1975. godine o različitim aspektima jednakog postupanja prema ženama i muškarcima (Direktiva 79/7/EEZ[3], Direktiva 86/613/EEZ[4], Direktiva 92/85/EEZ[5], Direktiva 2004/113/EZ[6], Direktiva 2006/54/EZ[7], Direktiva 2010/41/EU[8]),

– uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo[9] (Direktiva o rasnoj jednakosti) i komunikaciju Komisije od 18. rujna 2020. pod nazivom „Unija jednakosti: Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025.” (COM(2020)0565),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Vijeća od 2. srpnja 2008. o provedbi načela jednakog postupanja prema

---

3 Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti, SL L 6, 10.1.1979., str. 24., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj.

4 Direktiva Vijeća 86/613/EEZ od 11. prosinca 1986. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji obavljaju samostalnu djelatnost, uključujući poljoprivredne djelatnosti, i zaštiti majčinstva, SL L 359, 19.12.1986., str. 56., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj.

5 Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje, SL L 348, 28.11.1992., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj.

6 Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga, SL L 373, 21.12.2004., str. 37., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj.

7 Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada, SL L 204, 26.7.2006., str. 23., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.

8 Direktiva 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji su samozaposleni i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 86/613/EEZ, SL L 180, 15.7.2010., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj.

9 SL L 180, 19.7.2000., str. 22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

osobama bez obzira na njihovu vjeroispovijest ili uvjerenje, invaliditet, dob ili seksualnu orijentaciju (COM(2008)0426) (horizontalna direktiva o suzbijanju diskriminacije),

– uzimajući u obzir Direktivu 2011/99/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o europskom nalogu za zaštitu[10],

– uzimajući u obzir Direktivu 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP[11],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga[12],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU[13] („Direktiva o ravnoteži između poslovnog i privatnog života”),

– uzimajući u obzir radni dokument Europske službe za vanjsko djelovanje od 4. srpnja 2019. naslovljen „Akcijski plan EU-a za žene, mir i sigurnost za razdoblje 2019. – 2024.”, koji je u studenome 2023. produljen do 2027.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 7. listopada 2020. naslovljenu „Unija jednakosti: strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma” (COM(2020)0620),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama)[14],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2022/2381 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenoga 2022. o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama[15],

---

10 SL L 338, 21.12.2011., str. 2., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj.
11 SL L 315, 14.11.2012., str. 57., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.
12 SL L 151, 7.6.2019., str. 70., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj.
13 SL L 188, 12.7.2019., str. 79., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.
14 SL L 277, 27.10.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
15 SL L 315, 7.12.2022., str. 44., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2023/970 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i provedbenih mehanizama[16],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2024/1385 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji[17],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2024/1500 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o standardima za tijela za jednakost u području jednakog postupanja prema ženama i muškarcima te njihovih jednakih mogućnosti u pitanjima zapošljavanja i rada te o izmjeni direktiva 2006/54/EZ i 2010/41/EU[18],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2024/1712 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava[19] (revidirana Direktiva o suzbijanju trgovanja ljudima),

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća od 6. veljače 2024. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (COM(2024)0060),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija jednakosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.” (COM(2020)0152),

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 25. studenoga 2020. naslovljenu „Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP III): ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u vanjskom djelovanju EU-a” (JOIN(2020)0017), čije je razdoblje primjene produljeno do 2027., i popratni zajednički radni dokument službi od 25. studenog 2020. naslovljen „Ciljevi i pokazatelji za uspostavu okvira provedbe Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost (GAP III) (2021. – 2025.)” (SWD(2020)0284),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. lipnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za prava žrtava (2020. – 2025.)” (COM(2020)0258),

---

16 SL L 132, 17.5.2023., str. 21., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

17 SL L, 2024/1385, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

18 SL L, 2024/1500, 29.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

19 SL L, 2024/1712, 24.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

– uzimajući u obzir Europski plan za borbu protiv raka (COM(2021)0044), misiju EU-a za borbu protiv raka i završno izvješće Posebnog odbora za borbu protiv raka,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2021. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030. (COM(2021)0101),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021. – 2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014[20],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 7. rujna 2022. o europskoj strategiji za skrb (COM(2022)0440), čiji je cilj osiguravanje kvalitetnih, cjenovno pristupačnih i dostupnih usluga skrbi radi poboljšanja uvjeta za primatelje i (formalne i neformalne) pružatelje skrbi (koji su većinom žene),

– uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi[21],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji)[22],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 25. rujna 2024. naslovljenu „Provedba Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025.” (COM(2024)0420),

– uzimajući u obzir političke smjernice Ursule von der Leyen od 18. srpnja 2024. naslovljene „Izbor za Europu: političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju 2024. – 2029.”,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 7. ožujka 2025. naslovljenu „Plan za prava žena” (COM(2025)0097),

– uzimajući u obzir izvješće Komisije iz ožujka 2025. o rodnoj ravnopravnosti u EU-u za 2025.,

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 2. lipnja 2006. o zdravlju žena[23],

---

20 SL L 107, 26.3.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.
21 SL C 476, 15.12.2022., str. 1.
22 SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
23 SL C 146, 22.6.2006., str. 4.

– uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 14. prosinca 2021., *V.M.A.* protiv *Stolična obština, rajon „Pančarevo”*[24],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2013. o ženama s invaliditetom[25],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. studenoga 2018. o položaju žena s invaliditetom[26],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. veljače 2019. o nazadovanju u području prava žena i rodne ravnopravnosti u EU-u[27],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o pristupanju EU-a Istanbulskoj konvenciji i drugim mjerama za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja[28],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 30. siječnja 2020. o razlici u plaćama žena i muškaraca[29],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. listopada 2020. o rodnoj ravnopravnosti u vanjskoj i sigurnosnoj politici EU-a[30],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost[31],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o rodnoj perspektivi tijekom i poslije razdoblja krize uzrokovane bolešću COVID-19[32],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o premošćivanju digitalnog jaza između spolova: sudjelovanje žena u digitalnom gospodarstvu[33],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. veljače 2021. o budućim izazovima u području prava žena u Europi: više od 25 godina od donošenja Pekinške deklaracije i platforme za djelovanje[34],

---

24 Presuda Suda od 14. prosinca 2021., *V. M. A.* protiv *Stolična obština, rajon „Pančarevo”*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.
25 SL C 468, 15.12.2016., str. 128.
26 SL C 363, 28.10.2020., str. 164.
27 SL C 449, 23.12.2020., str. 102.
28 SL C 232, 16.6.2021., str. 48.
29 SL C 331, 17.8.2021., str. 5.
30 SL C 404, 6.10.2021., str. 202.
31 SL C 456, 10.11.2021., str. 208.
32 SL C 456, 10.11.2021., str. 191.
33 SL C 456, 10.11.2021., str. 232.
34 SL C 465, 17.11.2021., str. 160.

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. lipnja 2021. o promicanju rodne ravnopravnosti u obrazovanju i karijerama u područjima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM)[35],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2021. o stanju u pogledu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava u EU-u u kontekstu zdravlja žena[36],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2021. s preporukama Komisiji o utvrđivanju rodno uvjetovanog nasilja kao novog područja kriminaliteta u članku 83. stavku 1. UFEU-a[37],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. prosinca 2021. s preporukama Komisiji o borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja: nasilje na internetu[38],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2021. o ravnopravnosti žena i muškaraca u Europskoj uniji 2018. – 2020.[39],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2022. o Akcijskom planu EU-a za rodnu ravnopravnost III[40],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. svibnja 2022. o postizanju ekonomske neovisnosti žena s pomoću poduzetništva i samozapošljavanja[41],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 5. srpnja 2022. naslovljenu „Prema zajedničkom europskom djelovanju u području skrbi”[42],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2022. o siromaštvu žena u Europi[43],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. lipnja 2023. o seksualnom uznemiravanju u EU-u i evaluaciji MeToo pokreta[44],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 14. rujna 2023. o reguliranju prostitucije u EU-u: prekogranične posljedice i utjecaj na rodnu ravnopravnost i prava žena[45],

---

35 SL C 67, 8.2.2022., str. 137.
36 SL C 81, 18.2.2022., str. 43.
37 SL C 117, 11.3.2022., str. 88.
38 SL C 251, 30.6.2022., str. 2.
39 SL C 251, 30.6.2022., str. 23.
40 SL C 347, 9.9.2022., str. 150.
41 SL C 465, 6.12.2022., str. 54.
42 SL C 47, 7.2.2023., str. 30.
43 SL C 47, 7.2.2023., str. 2.
44 SL C, C/2023/1224, 21.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
45 SL C, C/2024/1767, 22.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1767/oj.

– uzimajući u obzir Rezoluciju od 11. travnja 2024. o uključivanju prava na pobačaj u Povelju EU-a o temeljnim pravima[46],

– uzimajući u obzir svoju preporuku Vijeću od 19. prosinca 2024. o prioritetima EU-a za 69. sjednicu Komisije UN-a o statusu žena[47],

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost od 9. travnja 2025. o obnovljenom dugoročnom proračunu Unije u svijetu koji se mijenja,

– uzimajući u obzir izvješće Agencije EU-a za temeljna prava (FRA), Eurostata i Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE) od 25. studenoga 2024. naslovljeno „Istraživanje EU-a o rodno uvjetovanom nasilju: ključni rezultati”,

– uzimajući u obzir indeks rodne ravnopravnosti 2024. koji je EIGE objavio 10. prosinca 2024.,

– uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Politike za pružatelje dugotrajne skrbi” (Politike za pružatelje dugotrajne skrbi), koju je u studenom 2021. objavila Glavna uprava za usluge parlamentarnih istraživanja,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost (A10-0210/2025),

A. budući da su prava na jednako postupanje i nediskriminaciju temeljna prava priznata u Ugovorima[48] i Povelji EU-a o temeljnim pravima te da su presudna za daljnji razvoj EU-a; budući da EU ima ključnu ulogu u uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti, kako je utvrđeno u UFEU-u[49];

B. budući da je rodna ravnopravnost temeljna vrijednost EU-a, temeljno pravo i ključno načelo europskog stupa socijalnih prava te presudan uvjet za napredak i da je za njezino postizanje potrebno promicati jednake mogućnosti i rezultate od najranijih faza obrazovanja i uklanjati rodne stereotipe počevši od djetinjstva; budući da Parlament pozdravlja načela sadržana u deklaraciji priloženoj

---

46 SL C, C/2025/1279, 13.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.

47 SL C, C/2025/1971, 11.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.

48 Članak 2. i članak 3. stavak 3. UEU-a, članci 8., 10., 19. i 157. UFEU-a te članci 21. i 23. Povelje EU-a o temeljnim pravima.

49 „U svim svojim aktivnostima Unija teži uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti između muškaraca i žena.” – članak 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

komunikaciji Komisije od 7. ožujka 2025. naslovljenoj „Plan za prava žena” kao minimalne standarde, naglašavajući potrebu za ambicioznijim pristupom;

C. budući da su prema indeksu rodne ravnopravnosti EU-a 2024. države članice u prosjeku imale 71,0 od 100 bodova, što je vrlo umjeren napredak od 0,8 bodova u usporedbi s prethodnim izdanjem indeksa; budući da dolazi do sve većeg otpora protiv napretka u rodnoj ravnopravnosti i pravima žena te da se tradicionalne rodne uloge pokušava vratiti kao norme, pri čemu se dovodi u pitanje napredak postignut u rodnoj ravnopravnosti i blokira daljnji napredak; budući da je više dionika, među ostalim Opća skupština UN-a, priznalo da postoji aktivan otpor koji otežava ostvarenja i napredak u području rodne ravnopravnosti te sve veće nazadovanje u pogledu prava žena; budući da pokreti protiv rodne ravnopravnosti i prava svakodnevno ugrožavaju temeljna prava žena i djevojčica te ostvarenje rodne ravnopravnosti te da su otpor protiv žena i nazadovanje u pogledu prava žena također izraženi na globalnom jugu, s obzirom na to da smanjenje razvojne pomoći uglavnom zahvaća žene u područjima u razvoju i da je pravilo globalnog blokiranja posebno usmjereno na organizacije za prava žena; budući da postoji jasna i hitna potreba za ponovnim potvrđivanjem, zaštitom i razvojem rodne ravnopravnosti i ljudskih prava žena i djevojčica[50];

D. budući da pokreti koji se protive politikama rodne ravnopravnosti, raznolikosti obitelji, istospolnim brakovima, spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima te rodno osviještenim politikama pokušavaju utjecati na donošenje nacionalnih i europskih politika; budući da stranke krajnje desnice i antidemokratske i fašističke ideologije, koje su sve uspješnije i popularnije, nastoje ugroziti utvrđena prava, ometati zakonodavni napredak i oslabiti institucionalne mehanizme za zaštitu žena, djevojčica i najmarginaliziranijih osoba u našem društvu; budući da se na taj način ugrožavaju postignuća u pogledu prava žena, rodne ravnopravnosti i vladavine prava, kao i temeljnih prava općenito, u EU-u i njegovim državama članicama, među ostalim putem koordiniranih kampanja dezinformiranja; budući da su mehanizmi kojima ti pokreti organiziraju, financiraju, mobiliziraju i vrše utjecaj preko nacionalnih granica i dalje u velikoj mjeri nedovoljno istraženi,

---

50 Opća skupština UN-a, „Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: Report of the Working Group on discrimination against women and girls” (Eskalacija nazadovanja u pogledu rodne ravnopravnosti i hitna potreba za uspostavom stvarne ravnopravnosti i ljudskih prava žena i djevojčica: Izvješće Radne skupine za diskriminaciju žena i djevojčica), 15. svibnja 2024., https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

ali je u izvješću[51] iz 2021. vidljivo da je transnacionalna mreža donosila strateške financijske odluke preko međunarodnih granica; budući da se diljem svijeta može konstatirati porast tzv. „manosphere” („sfere muškaraca”) s utjecajnim muškarcima na društvenim mrežama koji promiču lažni diskurs o tome da su feminizam i rodna ravnopravnost nauštrb prava muškaraca, koristeći se ekstremnim jezikom, normalizirajući nasilje nad ženama i djevojčicama te sa sve većom povezanošću s radikalizacijom i ekstremističkim ideologijama[52]; budući da bi Komisija, kao čuvarica Ugovora, također trebala biti predvodnik u zaštiti prava žena i rodne ravnopravnosti jer je takav razvoj događaja izravna prijetnja vrijednostima ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti i vladavine prava sadržanima u članku 2. UEU-a; budući da bi određeni prijedlozi Komisije usmjereni na pojednostavnjenje propisa, primjerice početni nacrt programa rada Obzora Europa za 2025., mogli ugroziti rodnu ravnopravnost, kao što je bio slučaj s najavljenim planom povlačenja prijedloga horizontalne direktive o suzbijanju diskriminacije; budući da je rodna ravnopravnost preduvjet za jačanje konkurentnosti i postizanje održivog rasta;

E. budući da je rodno uvjetovano nasilje sustavni problem te da je i dalje raširena i endemska pojava na globalnoj razini, među ostalim i u EU-u, te da ima ozbiljne posljedice za žrtve i osobe koje su preživjele rodno nasilje, uključujući žene i djevojčice, i za društvo u cjelini, s obzirom na to da doprinosi rodnoj neravnopravnosti i dovodi do daljnje primjene štetnih struktura utemeljenih na rodnim stereotipima; budući da je donošenje Direktive o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji 2024. bilo važna prekretnica na putu prema iskorjenjivanju rodno uvjetovanog nasilja i budući da će sada biti ključno osigurati njezinu potpunu i pravodobnu provedbu u državama članicama, istodobno prepoznajući da moramo dodatno razviti brze, inovativne i učinkovite odgovore, među ostalim upotrebom digitalnih alata i tehnologija umjetne inteligencije; budući da je otprilike trećina žena u EU-u koje su se suočile sa seksualnim uznemiravanjem doživjela to uznemiravanje na radnom mjestu[53], te da je ono imalo strašne posljedice za žrtve; budući da to pokazuje važnost uvođenja konkretnih zakonodavnih mjera za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja na radnom mjestu, uključujući potporu žrtvama, kao i snažne preventivne mjere; budući da su sve države članice potpisale Istanbulsku konvenciju, no njih pet još je uvijek

---

51 Europski parlamentarni forum za seksualna i reproduktivna prava, „Tip of the Iceberg: Religious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality & Reproductive Health in Europe” (Tek vrh sante leda – financijeri vjerskog ekstremizma protiv ljudskih prava u pogledu seksualnosti i reproduktivnog zdravlja u Europi), lipanj 2021., https://www.epfweb.org/node/837.

52 UN Women, What is the Manosphere and why we we care? (Što je „manosphere” i zašto nas se tiče?), 2025., https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/what-is-the-manosphere-and-why-should-we-care.

53 Istraživanje Eurostata o rodno uvjetovanom nasilju, 2024.

treba ratificirati; budući da je EU pristupio Konvenciji 2023. u pogledu pitanja koja su obuhvaćena njegovom isključivom nadležnošću;

F. budući da je trgovina ljudima jedno od najočitijih kršenja temeljnih ljudskih prava i ljudskog dostojanstva te da je rastuća grana organiziranog kriminala i da se uglavnom odnosi na žene, maloljetnike i djecu, posebno u svrhu seksualnog iskorištavanja, da mahom cilja na ranjive žene nudeći im lažna obećanja, samo kako bi ih se zatim prisililo na seksualno iskorištavanje i podvrgnulo nehumanim životnim uvjetima; budući da je trgovina ljudima oblik modernog ropstva; budući da je potrebno efektivno riješiti potražnju koja stoji iza svih oblika iskorištavanja povezanih s trgovinom ljudima; budući da postoji čvrsta veza između trgovine ljudima i seksualnog iskorištavanja;

G. budući da države članice imaju različit pristup prostituciji, od kriminalizacije pružatelja ili korisnika do legalizacije; budući da se u prosjeku žene koje se bave prostitucijom suočavaju s ozbiljnijim kršenjima ljudskih prava, nasiljem i iskorištavanjem nego druge žene, uključujući visoke razine rodno uvjetovanog, psihološkog, fizičkog i seksualnog nasilja; budući da brojni čimbenici stoje iza ulaska i ostanka u prostituciji, uključujući siromaštvo koje proizlazi iz socijalne nepravde i isključenosti, nejednakosti, ograničeno zapošljavanje i intersekcijsku diskriminaciju; budući da bi trebalo provesti politike kojima se podupiru osobe koje žele napustiti prostituciju;

H. budući da su seksualna i reproduktivna prava zaštićena kao ljudska prava u međunarodnom i europskom pravu o ljudskim pravima kao što je Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) i Europska konvencija o ljudskim pravima, te su ona temeljni element pružanja sveobuhvatne zdravstvene skrbi; budući da je Parlament u svojoj rezoluciji od 11. travnja 2024. pozvao na uključivanje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, uključujući pravo na pobačaj, u Povelju EU-a o temeljnim pravima; budući da su spolno i reproduktivno zdravlje i prava[54] temeljni za dobrobit i osnaživanje pojedinaca te da uključuju pristup kontracepcijskim sredstvima i informacijama, skrbi u pogledu sigurnog i legalnog pobačaja i pristup znanstveno utemeljenim i točnim informacijama, liječenju neplodnosti, sveobuhvatnom obrazovanju o seksualnosti i odnosima prilagođenom dobi, te kvalitetnoj porodničkoj i ginekološkoj skrbi; budući da su, unatoč određenom napretku, u nekim državama

---

54 Prema definiciji Komisije Guttmacher-Lancet, „Accelerate Progress: Sexual and Reproductive Health and Rights for All — Executive Summary” (Ubrzati napredak: spolno i reproduktivno zdravlje i prava za sve – sažetak”, https://www.guttmacher.org/guttmacher-lancet-commission/accelerate-progress-executive-summary.

članicama te usluge i informacije u praksi često i dalje nedostupne i da se tradicionalno smatraju ženskim pitanjima, čime se ugrožava napredak i produljuje rodna neravnopravnost; budući da aktivan angažman muškaraca u području usluga i prava povezanih sa spolnim i reproduktivnim zdravljem može doprinijeti rušenju štetnih društvenih normi, promicanju zajedničke odgovornosti pri planiranju obitelji i podupiranju prava i dobrobiti žena;

I. budući da se prava pristupa zdravlju, posebno prava na spolno i reproduktivno zdravlje, ubrajaju u temeljna prava i da ih treba ojačati, a nikako ne umanjiti ili ukinuti; budući da povrede u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, uključujući uskraćivanje sigurnih i legalnih usluga pobačaja te svi oblici porodničarskog i ginekološkog nasilja, čine rodno uvjetovano nasilje i povredu temeljnih ljudskih prava, a više od 20 milijuna žena u EU-u i dalje nema pristup sigurnom i legalnom pobačaju te drugim uslugama i pravima povezanima sa spolnim i reproduktivnim zdravljem; budući da u određenim državama članicama i dalje postoje iznimno restriktivni zakoni kojima se zabranjuje pobačaj osim u strogo definiranim okolnostima ili postoje prepreke pristupu pobačaju u praksi, zbog čega su žene prisiljene obavljati ilegalne pobačaje, otputovati u drugu zemlju ili protiv svoje volje iznijeti trudnoću do kraja, što predstavlja kršenje ljudskih prava i oblik rodno uvjetovanog nasilja koji utječe na pravo žena i djevojčica na život, na njihovu tjelesnu i duševnu sigurnost i integritet, na ravnopravnost, nediskriminaciju i na njihovo zdravlje te ih izlaže pretjeranom financijskom i psihološkom opterećenju; budući da europska građanska inicijativa pod nazivom „My Voice, My Choice” (Moj glas, moj izbor), s više od 1,2 milijuna potpisa, poziva EU da svima osigura pristup sigurnom i zakonitom pobačaju, poštujući pritom podjelu nadležnosti u skladu s Ugovorima, te zahtijeva da EU donese zakonodavstvo kojim bi se stvorio financijski mehanizam za pomoć državama članicama koje se dobrovoljno pridruže toj politici kako bi se svima koji mu nemaju pristup osigurao siguran pobačaj; budući da je u okviru novih studija o porodničarskom nasilju utvrđeno da je između 21 % i 81 % ispitanih žena koje su rodile doživjelo jedan ili više oblika porodničarskog nasilja i nalazi pokazuju da su izostanak informiranog pristanka, skrb za koju nije dan pristanak, verbalno i fizičko zlostavljanje te nedostatak komunikacije trajni problemi u državama članicama[55]; budući da Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) navodi da je kvalitetna primaljska skrb ključna za poboljšanje

---

55 Quattrocchi, P., „Obstetric violence in the European Union”(Porodničarsko nasilje u Europskoj uniji), Europska komisija, 2024., https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/74238fad-0b63-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en.

zdravstvenih ishoda majki i novorođenčadi, smanjenje intervencija i bolje iskustvo poroda za žene[56];

J. budući da je prema najnovijem istraživanju provedenom diljem EU-a[57] 31 % žena u dobi od 18 do 74 godine doživjelo fizičko (uključujući prijetnje) ili seksualno nasilje u odrasloj dobi, dok je 20 % žena doživjelo fizičko (uključujući prijetnje) ili seksualno nasilje od osobe koja im nije bila partner te da službena izvješća iz 17 država članica ukazuju na to da je 2022. godine 788 žena ubio intimni partner ili član obitelji[58]; budući da podaci pokazuju da je kod 57 % žrtava rodno uvjetovano nasilje dovelo do zdravstvenih posljedica, od tjelesnih ozljeda do dugoročne psihološke traume[59], dok se 31 % žrtava rodno uvjetovanog nasilja o tom nasilju nikome nije povjerilo; budući da su sustavi za potporu žrtvama rodno uvjetovanog nasilja u EU-u i dalje nedostatni te istraživanje pokazuje da samo sedam država članica osigurava dovoljan broj centara za savjetovanje za žene, dok su postojeća skloništa znatno ispod razine preporučene Istanbulskom konvencijom[60]; budući da je drugo istraživanje provedeno diljem država članica pokazalo da je rodno uvjetovano nasilje u javnim prostorima i javnom prijevozu vrlo značajan problem, a sigurnosne mjere i potpora žrtvama i dalje su nedovoljni;

---

56 WHO, „Midwifery education and care” (Primaljsko obrazovanje i skrb), https://www.who.int/teams/maternal-newborn-child-adolescent-health-and-ageing/maternal-health/midwifery.

57 Istraživanje Eurostata od 25. studenoga 2024. „Every third woman in the EU experienced gender-based violence” (Svaka treća žena u EU-u doživjela je rodno uvjetovano nasilje): https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241125-3.

58 Europski institut za ravnopravnost spolova „Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities” (Indeks rodne ravnopravnosti za 2024.: Borba protiv nasilja nad ženama, borba protiv rodne neravnopravnosti), 2025., https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

59 Europski institut za ravnopravnost spolova „Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities” (Indeks rodne ravnopravnosti za 2024.: Borba protiv nasilja nad ženama, borba protiv rodne neravnopravnosti), 2025., https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

60 Europski institut za ravnopravnost spolova, „Introducing the latest Gender Equality Index thematic focus: a vital reminder to end violence against women” (Tematski fokus posljednjeg indeksa rodne ravnopravnosti: važan podsjetnik za okončanje nasilja nad ženama), 2025., https://eige.europa.eu/newsroom/news/introducing-latest-gender-equality-index-thematic-focus-vital-reminder-end-violence-against-women?language_content_entity=en.

K. budući da se broj prijavljenih kaznenih djela povezanih sa seksualnim nasiljem i silovanjem između 2019. i 2022. povećao i da podaci pokazuju da je 2022. zabilježen porast od 25 % u broju prijavljenih slučajeva seksualnog nasilja nad ženama u EU-u te da je broj prijavljenih slučajeva silovanja porastao za 40 % u odnosu na 2019.[61]; budući da je, prema Agenciji Europske unije za temeljna prava, do 55 % žena u Europskoj uniji doživjelo seksualno uznemiravanje u javnom prijevozu te da postoji mnoštvo izvješća o seksualnim napadima izvršenima u različitim vrstama prijevoza, koje su primjerice počinili vozači automobila s platformi za naručivanje prijevoza i vozači taksija; budući da svi ti podaci ukazuju na to da žene nisu sigurne kod kuće, na poslu ili u bilo kojoj javnoj sferi te da postoji hitna potreba za djelovanjem; budući da je prikupljanje ujednačenih i usporedivih podataka razvrstanih po spolu, kao što to pruža EIGE, ključno za izradu sveobuhvatnih politika rodne ravnopravnosti; budući da Direktiva o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji ne sadržava usklađenu definiciju kaznenog djela silovanja koja se temelji na izostanku pristanka; budući da je, kako bi se pripremio put za zakonodavstvo koje bi sadržavalo takvu definiciju, važno proširiti popis područja kriminaliteta u skladu s člankom 83. stavkom 1. UFEU-a na rodno uvjetovano nasilje jer ono odgovara kriterijima navedenima u tom članku;

L. budući da rodno uvjetovano nasilje nad ženama na internetu obuhvaća niz različitih oblika nasilja na temelju roda ili kombinacije roda i drugih čimbenika te da se provodi putem informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) i širenja umjetne inteligencije; budući da određeni oblici nasilja na internetu nerazmjerno pogađaju žene i djevojčice, da poprimaju ozbiljnije oblike i imaju specifične i okrutne posljedice te da na žene i djevojčice češće djeluju tako da ih onesposobe, primjerice ušutkavanjem, cenzuriranjem i otuđenjem žena i djevojčica te mogu rezultirati time da one krenu izbjegavati javnu sferu; budući da sve veće i rašireno nasilje na internetu svakodnevno utječe na žene u EU-u i da su, prema Agenciji Europske unije za temeljna prava, žene i dalje glavna meta određenih oblika nasilja na internetu, kao što su zločini iz mržnje i govor mržnje na internetu[62], kao i rodno uvjetovanih dezinformacija, dok su političarke, novinarke, blogerice, umjetnice, aktivistice, borci za ljudska prava i druge žene s javnom prisutnošću, kao i pripadnici LGBTIQ+ zajednice, suočene s višim razinama nasilja i zlostavljanja

---

61 EIGE (2025.), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU” (Pokretač utjecaja: obilježavanje ključnih etapa i mogućnosti za rodnu ravnopravnost u EU-u), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.

62 EIGE, „Combating cyber violence against women and girls: Developing an EU measurement framework” (Borba protiv nasilja nad ženama i djevojčicama: razvoj okvira EU-a za mjerenje), 2025., https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework.

u internetskom okruženju[63], što znatno utječe na zastupanje i sudjelovanje žena u javnom životu te je prijetnja demokraciji; budući da seksualno zlostavljanje i iskorištavanje djece ima snažnu rodnu komponentu, odnosno nerazmjerno je više usmjereno na djevojčice na internetu, te se stoga smatra oblikom rodno uvjetovanog nasilja;

M. budući da svi u EU-u imaju pravo na pristup najvišim standardima fizičkog i mentalnog zdravlja i usluga potpore, pravo na pravodoban, cjenovno pristupačan i visokokvalitetan pristup preventivnoj i dijagnostičkoj zdravstvenoj skrbi te pravo na liječenje, uključujući seksualno i reproduktivno zdravlje i prava; budući da EU ima obvezu osigurati visoku razinu zaštite zdravlja ljudi u svim politikama i aktivnostima Unije[64] bez diskriminacije na temelju spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, rodnog izražavanja, spolnih obilježja ili na bilo kojoj drugoj osnovi;

N. budući da se LGBTIQ+ osobe diljem Europe i dalje suočavaju s diskriminacijom u pristupu zdravstvenim uslugama i da 16 % ispitanika smatra da su ih zdravstveni djelatnici ili zaposlenici socijalnih službi diskriminirali zbog njihova identiteta te da transrodne osobe prijavljuju posebno visoku razinu transfobnog ponašanja i nepoštovanja zdravstvenog osoblja prema njima; budući da svatko ima pravo na tjelesnu autonomiju i integritet te da ne bi trebao biti izložen, primjerice, prisilnoj sterilizaciji ili medicinskom liječenju, čime se krše standardi ljudskih prava; budući da se žene suočavaju s višestrukim izazovima koji negativno utječu na njihovu dobrobit, uključujući zakašnjele dijagnoze, predrasude u pogledu boli, razlike u istraživanju, prepreke i izazove u pristupu osnovnim uslugama ili općenito ograničen pristup tim uslugama, posebno žene s invaliditetom, žene u ruralnim područjima, migrantice[65] i druge žene suočene s intersekcijskom diskriminacijom i u ranjivom položaju; budući da je manja vjerojatnost da će muškarci potražiti liječničku pomoć jer su općenito manje svjesni simptoma ili ih umanjuju te često ne prijavljuju znakove bolesti[66]; budući da su države članice koje su stranke Konvencije CEDAW-a obvezne pridržavati se njezinih uvjeta, što uključuje pristup uslugama zdravstvene skrbi; budući da je osiguravanje pravednog pristupa uslugama zdravstvene skrbi ključno za zaštitu javnog zdravlja, promicanje socijalne uključivosti i smanjenje nejednakosti; budući da

---

63 Glavna uprava za usluge parlamentarnih istraživanja, „Cyberviolence against women in the EU” (Nasilje nad ženama u EU-u na internetu), Europski parlament, 2024., https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)767146.

64 Povelja EU-a o temeljnim pravima, članak 35.

65 EIGE (2025.), „Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU” (Pokretač utjecaja: obilježavanje ključnih etapa i mogućnosti za rodnu ravnopravnost u EU-u), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.

66 EIGE, „Health” (Zdravlje), 2017., https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/health?language_content_entity=en.

je potrebno hitno djelovati kako bi se unaprijedilo istraživanje i uklonile trajne rodno uvjetovane razlike u zdravstvu;

O. budući da je vjerojatnije da će žene u usporedbi s muškarcima doživjeti poremećaje mentalnog zdravlja, kao što su depresija, tjeskoba i usamljenost u starijoj dobi, što može doprinijeti problemima s mentalnim zdravljem; budući da je, primjerice, 2019. veći udio žena (8,7 %) nego muškaraca (5,5 %) u dobi od 15 i više godina u EU-u prijavio kroničnu depresiju[67]; budući da su četiri od pet osoba kojima je dijagnosticirana autoimuna bolest žene; budući da su kardiovaskularne bolesti i dalje glavni uzrok smrti u svijetu, pri čemu je kod žena zabilježena veća stopa smrtnosti i lošiji ishodi uslijed akutnih događaja, te su uzrok 37 % svih smrti kod žena u usporedbi s 31 % kod muškaraca; budući da se kardiovaskularne bolesti kod žena nedovoljno dijagnosticiraju, liječe i istražuju u kliničkim ispitivanjima, što dovodi do daljnjih i dubljih nejednakosti u području javnog zdravlja;

P. budući da su žene, u svoj njihovoj raznolikosti, stalno u nepovoljnom položaju zbog strukturnih i kulturnih čimbenika te da su nerazmjerno pogođene različitim izazovima, primjerice posljedicama krize zbog visokih troškova života, s obzirom na to da su obično među najsiromašnijim dijelom stanovništva i da čine 70 % od 1,3 milijarde ljudi koji žive u uvjetima siromaštva, ili politikama štednje, koje su nerazmjerno utjecale na žene, posebno rasizirane žene i one s niskim prihodima; budući da siromaštvo u cijelom EU-u raste i da su osobe koje su plaćene manje od naknade dostatne za život većinom žene, zbog čega mnoge od njih ne mogu skrbiti za sebe i svoje obitelji, a to je posebno slučaj s transrodnim ženama, za koje je vjerojatnost da će biti nezaposlene gotovo tri puta veća od prosjeka; budući da gotovo svaka treća žena rođena izvan EU-a radi na nesigurnim radnim mjestima u EU-u; budući da je 18 % migrantica izloženo riziku od siromaštva; budući da su u većini zemalja EU-a dozvole za dugotrajni boravak i rad često dostupnije osobama koje se smatraju visokokvalificiranim i dobro plaćenim radnicima, dok oni koji su svrstani u sektore sa „srednjom i niskokvalificiranom” spremom mogu biti izloženi riziku od iskorištavanja i nesigurnog rada u tim podcijenjenim sektorima; budući da su zbog jedinstvenih izazova u određenim sektorima žene od početka u nepovoljnom položaju, primjerice poljoprivrednice koje se suočavaju s rodno specifičnim preprekama kao što su nedostatak pristupa zemljištu, poteškoće u financiranju osposobljavanja i obrazovanja u poljoprivredi te jednako postupanje; budući da siromaštvo i socijalna isključenost imaju strukturne uzroke koje je potrebno iskorijeniti i poništiti njihove

---

67 Glavna uprava za usluge parlamentarnih istraživanja „Mental health in the EU” (Mentalno zdravlje u EU-u), 2023., https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751416/EPRS_BRI(2023)751416_EN.pdf.

učinke, posebno u okviru politika zapošljavanja, stanovanja, mobilnosti i pristupa javnim uslugama;

Q. budući da su razlike na tržištu rada, razlike u zaposlenosti žena i muškaraca u sektorima i regijama, uključujući najudaljenije regije, te nedostatak pravednih radnih uvjeta i sigurnosti za radnice i dalje prisutni diljem EU-a te da je postojeća razlika u plaćama između spolova u velikoj mjeri posljedica sustavnog podcjenjivanja rada koji se obavlja u sektorima u kojima prevladavaju žene i u kojima sudjeluje samo oko 20 % muškaraca, kao što su skrb, obrazovanje, zdravlje i socijalna skrb; budući da je stoga potrebno riješiti pitanje „jednake plaće za jednaki rad ili rad jednake vrijednosti” kako bi se uklonila razlika u plaćama između spolova; budući da su obrazovanje, posebno tercijarno obrazovanje, osposobljavanje i socijalna zaštita, ključni za rodnu ravnopravnost, posebno za žene starije od 55 godina i žene koje žive u ruralnim, udaljenim ili rijetko naseljenim područjima koje se suočavaju sa specifičnim i složenim preprekama; budući da je obrazovanje također ključno kako bi se svima omogućilo da se mogu prilagoditi promjenama na tržištu rada i imati pristup kvalitetnim mogućnostima zapošljavanja;

R. budući da je 2023. razlika u plaći na temelju spola u Europskoj uniji iznosila 13 %[70] i da žene u EU-u 2025. u prosjeku zarađuju 15 % manje po satu od muškaraca; budući da je situacija gora u određenim regijama, primjerice u ruralnim područjima, i u određenim sektorima, primjerice u zdravstvenom sektoru u kojem razlika iznosi 24 %[71], što dovodi do velikih razlika u isplatama mirovina i doprinosi razlikama u prihodima u starijoj dobi, što dovodi do toga da žene u EU-u primaju mirovine koje su u prosjeku 26,1 % niže; budući da pravo na jednaku plaću za jednak rad ili rad jednake vrijednosti nije zajamčeno i da je potrebno riješiti temeljni uzrok te diskriminacije, bilo primjenom alata za bolje definiranje i usporedbu vrijednosti rada, zaštitom i jačanjem radničkih prava ili jačanjem kolektivnog pregovaranja, prema potrebi; budući da bi izgradnja uključivog

---

70 EIGE (2025.), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU” (Pokretač utjecaja: obilježavanje ključnih etapa i mogućnosti za rodnu ravnopravnost u EU-u), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.

71 WHO, „The gender pay gap in the health and care sector a global analysis in the time of COVID-19” (Rodna razlika u plaćama u sektoru zdravstva i skrbi: globalna analiza za vrijeme COVID-a 19), 2022., https://www.who.int/publications/i/item/9789240052895.

gospodarstva i rješavanje rodnih razlika mogli znatno povećati BDP Unije po stanovniku sa 6,1 na 9,6 % do 2050.[72];

S. budući da su žene i djevojčice i dalje nedovoljno zastupljene u području obrazovanja i zapošljavanja, a naročito u STEM-u (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika), pri čemu žene čine tek jednu šestinu stručnjaka za IKT i jednu trećinu svih osoba s diplomom u području STEM-a[73]; budući da muškarci čine više od 80 % stručnjaka u području STEM-a i IKT-a[74] i da su žene zaposlene na samo 41 % radnih mjesta u području znanosti i inženjerstva u Uniji; budući da je, iako se broj mladih žena koje završavaju studij u području IKT-a i području STEM-a povećava, razlika među spolovima u zapošljavanju i plaćama u sektoru i dalje velika, posebno kada je riječ o *start-up* poduzećima; budući da su žene 2018. činile samo 22 % stručnjaka za umjetnu inteligenciju u svijetu, što je problem koji samo doprinosi stereotipima i predrasudama te ih produbljuje[75]; budući da ta razlika ne predstavlja samo propuštenu priliku za tehnološki napredak, gospodarski rast, inovacije i otpornost EU-a, već i otežava sudjelovanje žena i njihove karijere na budućim tržištima rada; budući da sve veća potražnja za vještinama u području STEM-a u digitalnom, čistom i kružnom sektoru, kao i u zrakoplovno-svemirskoj, obrambenoj i tradicionalnim industrijama, zahtijeva osnaživanje kvalificiranih ženskih talenata; budući da se EU suočava s brojnim izazovima koji utječu na njegovu konkurentnost, što naglašava potrebu za većom gospodarskom aktivnošću koja je uključiva za sve; budući da je pristup žena, u svoj njihovoj raznolikosti, svim sektorima, uključujući sektor IKT-a i financijski sektor, ključan za konkurentnost europskog gospodarstva; budući da je rodna ravnopravnost pokretač gospodarskog rasta, inovacija i socijalne kohezije;

T. budući da digitalne tehnologije u nastajanju, uključujući umjetnu inteligenciju, prijevare generirane s pomoću umjetne inteligencije, izradu i širenje uvjerljivo krivotvorenog sadržaja (engl. „deepfake”) ili druge alate za izradu lažnih slika golotinje i zlostavljanje na internetu, postaju sve raširenije i da predstavljaju faktor rizika za rodnu ravnopravnost te bi mogle nastaviti i produbiti postojeće

---

72 EIGE, „Economic Benefits of Gender Equality in the European Union: Overall economic impacts of gender equality” (Gospodarske koristi rodne ravnopravnosti u Europskoj uniji: ukupni gospodarski učinci rodne ravnopravnosti), https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/economic_benefits_of_gender_equality_in_the_european_union._overall_economic_impacts_of_gender_equality.pdf.

73 EIGE, „Study and work in the EU: set apart by gender” (Učenje i rad u EU-u: razlike po rodu), 2018.

74 Europska komisija, „Izvješće o rodnoj ravnopravnosti u EU-u za 2025.”, 2025.

75 Komunikacija Komisije od 9. ožujka 2021. pod naslovom „Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće” (COM(2021)0118).

obrasce rodne nejednakosti, diskriminacije i nasilja nad ženama i djevojčicama; budući da su rodne pristranosti sadržane u tehnologiji, među ostalim u sustavima umjetne inteligencije, a postojeći poslovni modeli dominantnih internetskih platformi, koji se temelje na mikrociljanom oglašavanju, imaju svoju ulogu u širenju i jačanju govora mržnje i različitih oblika nasilja na internetu; budući da kanali na društvenim mrežama i činjenica da njihovi algoritmi sve više izazivaju ovisnost predstavljaju faktor rizika za psihičko zdravlje djevojčica i žena te da je taj problem potrebno riješiti iz rodne perspektive; budući da te tehnologije, ako se razvijaju etički i na rodno osjetljiv način te ako se upotrebljavaju na odgovarajući način, mogu predstavljati priliku za žene i djevojčice;

U. budući da u izvještavanju tijekom prenošenja vijesti u medijima često nedostaju rodna dimenzija i borba protiv rodnih stereotipa; budući da su žene nedovoljno zastupljene u zanimanjima u medijskom sektoru na svim razinama upravljačke strukture, među ostalim u proizvodnji informacija, u postupcima donošenja odluka i vlasništvu nad medijima; budući da je Vijeće Europe izjavilo da „žene predstavljaju tek oko četvrtinu osoba o kojima slušamo, čitamo ili koje viđamo u vijestima i rijetko su zastupljene u svojstvu stručnjaka”[76]; budući da podaci u okviru šestog izdanja Projekta globalnog praćenja medija pokazuju da su 2020. u samo 2 % vijesti u Europi[77] osporeni rodni stereotipi[78];

V. budući da diljem EU-a žene i dalje nerazmjerno izvršavaju neformalne i formalne odgovornosti pružanja skrbi, čime se doprinosi strukturnim rodnim nejednakostima i povećavaju rodno uvjetovane razlike u skrbi ograničavanjem sposobnosti žena da sudjeluju na tržištu rada, što dovodi do nižih zarada i mirovina te otežava mogućnost žena da postignu ekonomsku neovisnost pod jednakim uvjetima kao i muškarci, a istodobno ih izlaže zdravstvenim rizicima

---

76 Vijeće Europe, „Women in Media and artificial intelligence”(Žene u medijima i umjetnoj inteligenciji), https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-in-media-and-artificial-intelligence.

77 Popis zemalja sudionica: Austrija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Cipar, Danska, Engleska, Estonija, Finska, Francuska, Gruzija, Grenland, Island, Irska, Italija, Luksemburg, Malta, Moldova, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Rusija, Sjeverna Irska, Srbija, Škotska, Španjolska, Švedska, Švicarska, Turska i Wales.

78 EIGE (2025.), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU” (Pokretač utjecaja: obilježavanje ključnih etapa i mogućnosti za rodnu ravnopravnost u EU-u), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.

povezanima sa stresom[79]; budući da se žene koje se vraćaju na tržište rada nakon rodiljnog dopusta ili produljenog pružanja skrbi često suočavaju s poteškoćama pri ponovnom zapošljavanju, koje uključuju zastarijevanje vještina, smanjenje potencijala zarade, smanjenje mogućnosti napredovanja u karijeri i diskriminaciju na radnom mjestu; budući da takve prepreke doprinose rodnim razlikama u zaposlenosti, plaćama i mirovinama te da negativno utječu na dobrobit djece i drugih uzdržavanih osoba te da ih je potrebno ukloniti ciljanim intervencijama politike i programima potpore;

W. budući da gotovo 30 % žena u EU-u radi na nepuno radno vrijeme; budući da je u Europskoj uniji mnogo vjerojatnije da će žene morati odustati od plaćenog posla kako bi skrbile o djeci i/ili drugim uzdržavanim osobama te da su nedostupnost, previsoki troškovi i nedostatak visokokvalitetne infrastrukture i usluga za skrb o djeci, posebno u javnoj sferi, i dalje znatna prepreka jednakom sudjelovanju žena u svim aspektima života, uključujući rad; budući da Međunarodna organizacija rada naglašava manjak javnih i privatnih ulaganja u skrb za djecu i druge usluge formalne skrbi te ističe da se zbog dugotrajnih nejednakih stavova prema aktivnostima skrbi gospodarski i socijalni troškovi pružanja skrbi uvelike prebacuju na žene; budući da zbog neplaćenih obveza skrbi oko 7,7 milijuna žena u Europskoj uniji ne može sudjelovati na tržištu rada te da postoji velik neiskorišteni potencijal za naša gospodarstva u pogledu uravnoteženja sektora skrbi, kako se navodi u procjenama EIGE-a prema kojima se predviđa da bi se stopa zaposlenosti mogla povećati na 80 % do 2050. ako se ostvare znatna poboljšanja u pogledu rodne ravnopravnosti[80]; budući da je prema Eurofoundovu europskom istraživanju o kvaliteti života 42 % nezaposlenih pružatelja skrbi u kvartilu s najnižim prihodima (u usporedbi s 24 % osoba koje nisu pružatelji skrbi), da 59 % nezaposlenih pružatelja skrbi teško spaja kraj s krajem (u usporedbi s 46 % osoba koje nisu pružatelji skrbi) te da 80 % skrbi pružaju neformalni pružatelji skrbi, uglavnom žene u dobi od 45 do 75 godina, što doprinosi rodnoj nejednakosti u pogledu zapošljavanja i prihoda; budući da je približno svaki četvrti plaćeni pružatelj skrbi migrant, što je posebno relevantno s obzirom na to da su otprilike devet od deset plaćenih pružatelja skrbi žene;

X. budući da je 2024. odbor CEDAW objavio opću preporuku br. 40 o jednakoj i uključivoj zastupljenosti žena u sustavima donošenja

---

79 EIGE, „Gender Equality Index 2019: Work-life balance” (Indeks ravnopravnosti spolova za 2019.: Ravnoteža između poslovnog i privatnog života), https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services.

80 https://commission.europa.eu/document/download/055fdbab-5786-425e-a072-652bf53d8fe4_en?filename=Gender%20Equality%20Report.pdffilename=Gender%20Equality%20Report.pdf

odluka i u stupove te preporuke upisao jednak omjer (50:50) žena i muškaraca u svoj njihovoj raznolikosti u pogledu jednakog pristupa sustavima donošenja odluka i jednakih ovlasti u takvim sustavima; budući da se postotak zastupničkih mjesta žena u nacionalnim parlamentima povećao s 11,3 % 1995. na tek 27,2 % 2025.[81]; budući da 2025. u Europskoj uniji žene zauzimaju tek oko trećinu zastupničkih mjesta[82]; budući da su unatoč brojnim političkim i zakonodavnim inicijativama žene suočene sa strukturnim, kulturnim i institucionalnim preprekama, a istraživanja pokazuju da su nedovoljno zastupljene na svim razinama donošenja gospodarskih i političkih odluka diljem svijeta, uključujući na lokalnoj i regionalnoj razini, te da je postizanje rodnog pariteta i zastupljenosti u političkom životu te u poslovnom sektoru, posebno u upravnim odborima, daleki cilj za čije će postizanje biti potrebne ciljane mjere na svim razinama upravljanja;

Y. budući da su klimatska kriza i rodne nejednakosti međusobno povezane te da klimatska kriza perpetuira postojeće nejednakosti, uključujući pristup obrazovanju i mogućnostima zapošljavanja, pristup zemljištu i prirodnim resursima i kontrolu nad njima te sudjelovanje u sferama donošenja odluka[83]; budući da štetne učinke klimatskih promjena i degradacije ekosustava nerazmjerno snose žene i djevojčice, posebno one koje se već nalaze u marginaliziranom položaju, uključujući autohtone zajednice i druge zajednice koje ovise o prirodnim resursima;

Z. budući da se Unija suočava s većim brojem kriza, među ostalim s klimatskim katastrofama, oružanim sukobima, pandemijama i populizmom, čiji su učinci rodno uvjetovani; budući da oružani sukobi nerazmjerno utječu na žene i djevojčice, među ostalim u vidu porasta rodno uvjetovanog nasilja kao oružja u ratu[84], te su doveli do općeg pogoršanja prava žena sa štetnim posljedicama za potpuno ostvarenje ljudskih prava žena i djevojčica u cijelom svijetu; budući da, unatoč tome što je Program o ženama, miru i sigurnosti ključan za suočavanje sa suvremenim globalnim izazovima u području mira i

---

81 Međuparlamentarna unija, „Women in parliament 1995-2025” (Žene u parlamentu 1995. – 2025.), 2025.

82 EIGE, Indeks rodne ravnopravnosti, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2024/domain/power.

83 Ujedinjeni narodi, Klimatske promjene, „Closing the Gap, Boosting Ambition: Investing in Women is Key to Climate Action” (Smanjenje razlika, poticanje ambicioznosti: Ulaganje u žene ključno je za djelovanje u području klime), 2024., https://unfccc.int/news/closing-the-gap-boosting-ambition-investing-in-women-is-key-to-climate-action.

84 Prema izvješću UN-a slučajevi seksualnog nasilja povezanog sa sukobima koje je provjerio UN povećali su se 2023. za 50 % u odnosu na prethodnu godinu (UN Women, „Facts and figures: Women, peace, and security” (Činjenice i brojke: Žene, mir i sigurnost), 2025., https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-women-peace-and-security).

sigurnosti, sudjelovanje i vodstvo žena u vanjskoj politici, obrani, sigurnosti i izgradnji mira i dalje nije dostatno, a razmjeri su uvelike nepoznati zbog nedostatka prikupljenih podataka; budući da je radi prikupljanja sveobuhvatnih podataka razvijeno nekoliko projekata, kao što je indeks #SHEcurity, koji može poslužiti kao primjer dobre prakse i prikupljanja podataka na razini EU-a; budući da su žene stalno nedovoljno zastupljene na mirovnim pregovorima te su 2022. predstavljale tek 16 % pregovarača u aktivnim mirovnim procesima pod vodstvom ili suvodstvom Ujedinjenih naroda[85]; budući da uključivanje rodne perspektive u vanjsku i sigurnosnu politiku EU-a podrazumijeva prepoznavanje i borbu protiv specifičnih rodnih dimenzija i učinaka globalnih fenomena poput klimatskih promjena, migracija, trgovine i sigurnosti te stavljanje naglaska na to da u središtu oblikovanja politika budu iskustva i potrebe žena i skupina koje su suočene s višestrukim i intersekcijskim oblicima diskriminacije i marginalizacije; budući da je Akcijski plan za rodnu ravnopravnost ambiciozna strategija EU-a za doprinos ciljevima održivog razvoja, posebno cilju br. 5, te za ubrzavanje napretka u području rodne ravnopravnosti; budući da je osnaživanje žena prioritet svih vanjskih politika i djelovanja EU-a, a imalo aktivnu ulogu i u oblikovanju Programa održivog razvoja do 2030.; budući da je jedna od obveza u okviru vanjskih politika EU-a osigurati da 85 % svih novih programa doprinosi rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena; budući da u unutarnjim politikama EU-a, uključujući na razini država članica, takva obveza trenutačno ne postoji, što predstavlja rizik od nejednakog napretka prema rodnoj ravnopravnosti unutar Unije;

AA. budući da je zabranjena diskriminacija na temelju značajki navedenih u članku 21. Povelje EU-a o temeljnim pravima; budući da se s intersekcijskim nejednakostima i diskriminacijom u Europskoj uniji suočavaju brojne žene, djevojčice i ranjive skupine, uključujući osobe s invaliditetom, osobe u nepovoljnom socioekonomskom položaju, osobe koje su rasizirane, osobe etničkog, manjinskog ili migrantskog podrijetla, LGBTIQ+ osobe, posebno transrodne i interseksualne žene, Romi i osobe izložene diskriminaciji na temelju dobi (i mlađe i starije osobe) (dalje u tekstu „popis osnova za nediskriminaciju”); budući da žene i djevojčice s invaliditetom čine 29,2 % ženskog stanovništva u Europskoj uniji te da su često isključene i diskriminirane u svim područjima života i suočavaju se s visokom stopom rodno uvjetovanog nasilja; budući da su žene i LGBTIQ+ osobe, bez obzira na to jesu li u tranzitu ili borave u prihvatnim centrima, često izložene specifičnim rodno uvjetovanim rizicima, uključujući nasilje, nedostatan pristup zdravstvenoj skrbi i pravnu nesigurnost; budući da bi tom problemu trebalo posvetiti posebnu pozornost;

---

85 Vijeće za vanjske odnose, „Women’s Participation in Peace Processes” (Sudjelovanje žena u mirovnim procesima), https://www.cfr.org/womens-participation-in-peace-processes/.

AB. budući da su rodne nejednakosti očitije u određenim sektorima, kao što su poljoprivreda, financijske i potrošačke usluge[87], zdravstvo i skrb[88], STEM[89], te u određenim područjima, kao što su ruralne regije, otoci i najudaljenije regije; budući da se žene iz tih područja i sektora koje doživljavaju intersekcijsku diskriminaciju suočavaju sa specifičnim strukturnim preprekama koje im otežavaju sudjelovanje na tržištu rada i pristup zdravstvenoj skrbi, obrazovanju, stanovanju, digitalnoj povezanosti te osnovnim javnim uslugama i infrastrukturi, a u nekim su slučajevima one u potpunosti nedostupne; budući da u ruralnim područjima, među ostalim u najudaljenijim regijama, dolazi do depopulacije, pri čemu je veća vjerojatnost da će ih napustiti mladi, posebno djevojčice i žene[90], čime se ugrožava njihovo pravo na ostanak u tim područjima; budući da je potreban ciljani i intersekcijski pristup kako bi se smanjile postojane rodne razlike, posebno u prethodno navedenim sektorima i regijama, te kako bi se osiguralo da žene i djevojčice ne budu zapostavljene pri provedbi strategije za rodnu ravnopravnost;

AC. budući da su sve države članice obvezne djelovati u najboljem interesu djece te štititi njihovo pravo na obiteljski život i zabraniti diskriminaciju na temelju bračnog stanja i seksualne orijentacije njihovih roditelja ili metode začeća koju su izabrali; budući da bi oko dva milijuna djece i dalje moglo biti suočeno s pravnom nesigurnošću u slučajevima prekograničnog priznavanja obitelji; budući da je Komisija 2022. predložila uredbu Vijeća[91] o roditeljstvu i o uspostavi europske potvrde o roditeljstvu, o kojoj Vijeće tek treba donijeti odluku;

---

87 Svjetski gospodarski forum, „Global Gender Gap Report 2023” (Globalno izvješće o rodnom jazu za 2023.), https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/.

88 Svjetska zdravstvena organizacija, „Women in the health and care sector earn 24 percent less than men” (Žene u sektoru zdravstva i skrbi zarađuju 24 posto manje od muškaraca), 2022., https://www.who.int/news/item/13-07-2022-women-in-the-health-and-care-sector-earn-24-percent-less-than-men.

89 Evagorou, M., Puig, B., Bayram, D. i Janeckova, H. (2024.) „Addressing the gender gap in STEM education across educational levels – Analytical report” (Rješavanje rodnog jaza u obrazovanju u području STEM-a na svim razinama obrazovanja – analitičko izvješće), Ured za publikacije Europske unije, 2024., https://data.europa.eu/doi/10.2766/260477.

90 Komunikacija Komisije od 30. lipnja 2021. naslovljena „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja”.

91 Komisijin Prijedlog uredbe Vijeća od 7. prosinca 2022. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju odluka i prihvaćanju javnih isprava u pitanjima roditeljstva i o uspostavi europske potvrde o roditeljstvu (COM(2022)0695).

AD. budući da se u Planu za prava žena ponovno potvrđuje snažna predanost EU-a zaštiti i promicanju rodne ravnopravnosti i prava žena, uz navođenje načela i dugoročne vizije napretka na kojima će se temeljiti strategija za rodnu ravnopravnost nakon 2025.;

1. poziva Komisiju da predstavi ambicioznu strategiju za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2026. – 2030., koja se temelji na prvoj strategiji za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. – 2025., s konkretnim, mjerljivim, opipljivim zakonodavnim i nezakonodavnim mjerama i ciljevima u ključnim područjima navedenima u nastavku;

Rodno uvjetovano nasilje

2. poziva Komisiju da podnese prijedlog Vijeću za uvođenje rodno uvjetovanog nasilja kao novog područja kriminaliteta navedenog u članku 83. stavku 1. UFEU-a te za eliminiranje, bez odgode, svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama, uključujući sustavno nasilje, koje predstavlja jednu od najraširenijih povreda temeljnih prava u Uniji;

3. poziva Komisiju da brzo objavi svoju preporuku o sprečavanju štetnih praksi koje se primjenjuju na žene i djevojčice, uključujući sve oblike porodničarskog i ginekološkog nasilja, loše prakse u medicinskom okruženju, prisilne pobačaje i prisilnu sterilizaciju, uskraćivanje skrbi u slučaju pobačaja te sakaćenje ženskih spolnih organa i genitalno sakaćenje interseksualnih osoba, te da osigura da se njome dopunjuje Direktiva (EU) 2024/1385;

4. poziva Komisiju da prati i potiče brzo prenošenje Direktive (EU) 2024/1385 o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji;

5. potiče Komisiju da femicid prizna kao zasebno i neovisno kazneno djelo te ističe da je tumačenje femicida kao „ubojstva žene ili djevojčice zbog njezina roda” ključno za razumijevanje njegova temeljnog uzroka povezanog s rodnom diskriminacijom i neravnotežom moći;

6. ponovno poziva Komisiju da izradi smjernice za države članice o provedbi Direktive (EU) 2024/1385 o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te o nasilju u svim područjima života, uključujući jasne smjernice o sveobuhvatnom i dobno primjerenom spolnom odgoju i obrazovanju o odnosima s naglaskom na obrazovanju o pristanku u skladu s međunarodnim standardima, te da posebnu pozornost posveti potpunoj provedbi i primjeni svih članaka te direktive, a posebno članka 35., koji se odnosi na distribuciju obrazovnih materijala koji obrađuju temu pristanka i organizaciju kampanja za podizanje razine osviještenosti ili edukativnih programa o činjenici da se seksualni odnos bez pristanka smatra kaznenim djelom;

7. traži od Komisije da inzistira na važnosti elementa izvješćivanja u okviru Direktive (EU) 2024/1385 kako bi ona bila djelotvorna u

sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i djevojčicama; poziva Komisiju da prednost dâ sprečavanju rodno uvjetovanog nasilja na internetu i izvan njega te da istodobno ističe važnost primjerenih, ciljanih i pravodobnih mjera prevencije osiguravanjem obrazovanja, digitalne pismenosti, osposobljavanja stručnjaka te informativnih kampanja i kampanja podizanja razine osviještenosti kao ključnog elementa u borbi protiv nasilja nad ženama i djevojčicama u skladu s odredbama povezanog zakonodavstva EU-a;

8. poziva Komisiju da odgovori na specifične potrebe žrtava rodno uvjetovanog nasilja, koje među ostalim uključuju psihosocijalnu potporu, stanovanje za žrtve, programe cjeloživotnog učenja i skrb za djecu, te poziva na odgovarajuću zaštitu žrtava i osoba koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje osiguravanjem i povećanjem dugoročnih javnih ulaganja i jamčenjem učinkovitih odgovora, koji bi trebali biti strukturni, intersekcijski i usmjereni na osobe koje su preživjele nasilje te kojima bi se obuhvatili temeljni društveni, gospodarski i kulturni uzroci rodno uvjetovanog nasilja;

9. poziva Komisiju da potakne države članice koje još nisu ratificirale Istanbulsku konvenciju da to učine i da ubrzaju taj postupak; poziva Komisiju da osigura, prati i promiče postupak provedbe;

10. ističe da se marginalizirane skupine suočavaju s povećanim rizikom od nasilja i da intersekcijski oblici diskriminacije pojačavaju učinke rodno uvjetovanog nasilja i ponovne viktimizacije; stoga poziva Komisiju da razvije i u suradnji s državama članicama provede obavezno, sveobuhvatno osposobljavanje za sve pravne stručnjake, uključujući suce i tužitelje, o pitanjima povezanima s rodno uvjetovanim nasiljem, intersekcionalnošću i potporom žrtvama kako bi se osiguralo da su pravni stručnjaci adekvatno opremljeni za rješavanje slučajeva, i izvan interneta i na njemu, na rodno osjetljiv i intersekcijski način te kako bi se osiguralo da žrtve tijekom sudskih postupaka ne doživljavaju sekundarnu viktimizaciju;

11. poziva Komisiju da predloži zakonodavstvo EU-a za kriminalizaciju silovanja na temelju izostanka pristanka u svim državama članicama; napominje da je u 14 država članica za kriminalizaciju silovanja i dalje potreban neki oblik nasilja ili se pristanak ne spominje izričito; ponavlja da silovanje nije samo kršenje temeljnih prava, tjelesne autonomije i integriteta žena, već i oblik seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja žena i djevojčica, što u Europskoj uniji u skladu s UFEU-om[92] predstavlja kazneno djelo; poziva države članice koje još uvijek primjenjuju definiciju silovanja koja se temelji na pretpostavci nasilja da pokrenu zakonodavne izmjene kako bi definiciju uskladile s najnovijim međunarodnim standardima i s člankom 36. Istanbulske konvencije;

---

92 Članak 83. UFEU-a

12. ističe pravnu obvezu Komisije i država članica da zaštite prava žena i njihov fizički integritet; potiče Komisiju da osigura brzo i potpuno prenošenje revidirane Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima, kojom se utvrđuju stroža pravila i pružaju snažniji alati za borbu protiv trgovine ljudima, uključujući nove oblike seksualnog iskorištavanja, te protiv organiziranih kriminalnih skupina, primjerice boljom prekograničnom komunikacijom, a posebno zaštitom prava žena pripadnica manjina i migrantica; naglašava da je smanjenje potražnje ključan instrument za sprečavanje i smanjenje trgovine ljudima jer je usmjereno na financijske poticaje; nadalje, potiče Komisiju i države članice da podržavaju napore za spašavanje i rehabilitaciju žrtava;

13. naglašava da pristup društva prostituciji utječe na razumijevanje rodne ravnopravnosti i prava žena u društvu te prenosi poruke i norme; poziva Komisiju da potiče i podržava napore država članica da poduzmu mjere u području prevencije, dekriminalizacije osoba, a posebno žena, koje se bave prostitucijom, smanjenja potražnje, kažnjavanja klijenata, destigmatizacije i uklanjanja stereotipa te da osiguraju dostatno financirane, lako dostupne i visokokvalitetne izlazne programe za one koji žele napustiti prostituciju; poziva države članice da osiguraju da su osobe koje se bave prostitucijom aktivno uključene u oblikovanje politika koje se odnose na njihova prava; poziva Komisiju da podupre te napore;

14. osuđuje praksu zamjenskog majčinstva, koje uključuje reproduktivno iskorištavanje i upotrebu tijela žena za financijsku ili drugu korist, posebno u slučaju izrazito ranjivih žena iz trećih zemalja; poziva Komisiju da poduzme mjere kako bi podržala zaustavljanje te prakse;

15. poziva Komisiju da predloži potporu EU-a za studije o povezanosti rodno uvjetovanog nasilja, nasilja koje vrše intimni partneri i pojave raka;

Sveobuhvatna rodno osjetljiva zdravstvena skrb

16. ističe da je zdravlje temeljno pravo i da stoga svi moraju imati pristup kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i dostupnim uslugama zdravstvene skrbi u okviru kojih se poštuje njihov informirani pristanak i tjelesna autonomija; potiče Komisiju da zajamči univerzalan pristup rodno osjetljivoj zdravstvenoj skrbi usmjerenoj na kvalitetu, pacijente i rezultate u skladu s najvišim standardima za žene i djevojčice u svoj njihovoj raznolikosti, posebno za skupine koje se suočavaju s intersekcijskim oblicima diskriminacije, uključujući osobe s invaliditetom i osobe u nepovoljnom socioekonomskom položaju, žrtve rodno uvjetovanog nasilja, rasizirane osobe i osobe etničkog, manjinskog ili migrantskog podrijetla, starije osobe, LGBTIQ+ osobe, posebno interseksualne žene, transrodne i nebinarne osobe, žene u ruralnim i udaljenim područjima i najudaljenijim regijama, trudnice i majke, posebno samohrane majke; naglašava da je potrebno osposobljavanje zdravstvenog osoblja u

području rodno osjetljivih zdravstvenih tegoba te odgovora na rodno uvjetovano i seksualno nasilje;

17. poziva Komisiju da hitno smanji rodne razlike u zdravstvu, među ostalim rješavanjem rodno specifičnih zdravstvenih potreba i rizika u svim životnim razdobljima, obraćajući posebnu pozornost na bolesti koje nerazmjerno pogađaju žene, rješavajući pitanje rodno uvjetovanih nejednakosti i pristranosti u kontekstu medicinskih istraživanja, osposobljavanja i kliničkih ispitivanja te potičući više žena na odabir karijere u medicini; poziva Komisiju da predloži konkretan akcijski plan za rješavanje tih problema i da predstojeće inicijative u području zdravstva dodatno usmjeri prema konceptu rodne medicine, kako ga je uvela Svjetska zdravstvena organizacija[93];

18. potiče Komisiju da osigura da nova strategija za rodnu ravnopravnost sadržava veću usmjerenost na rodnu ravnopravnost u okviru javnog zdravlja; poziva Komisiju da se nadoveže na sve veće razumijevanje čimbenika koji utječu na ishode liječenja poticanjem prikupljanja veće količine kvalitetnijih i razvrstanih podataka kako bi se utvrdile zdravstvene razlike u podskupinama koje inače možda nisu očite u populaciji, osmišljavanjem zdravstvenih intervencija usmjerenih na podskupine u kojima postoje razlike i praćenjem zdravstvenih ishoda kod visokorizičnih populacija; napominje da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti trudnicama i dojiljama;

19. poziva Komisiju da se pozabavi trajnim izazovima povezanima s mentalnim zdravljem s kojima se suočavaju žene, djevojčice i marginalizirane skupine te traži od Komisije da zajamči univerzalni pristup rodno osjetljivoj skrbi za mentalno zdravlje, da poveća ulaganja u zdravstvene ustanove u ruralnim područjima i razvije prilagodljiva rješenja kao što su mobilne zdravstvene klinike;

20. poziva Komisiju da na razini EU-a ukloni razlike, nejednakosti i prepreke pristupu zdravstvenoj skrbi za žene u svoj njihovoj raznolikosti, uključujući žene iz ranjivih skupina;

21. poziva države članice EU-a da osiguraju i zajamče pristup osnovnim zdravstvenim uslugama i lijekovima te poziva Komisiju da poveća ulaganja u rodno osviještene politike u okviru zdravstvenih sustava; naglašava da bi osposobljavanje svih zdravstvenih stručnjaka i djelatnika trebalo sadržavati rodno osviješten pristup; poziva Komisiju da osigura da se nitko, a posebno žene s invaliditetom, ne podvrgava štetnim, invazivnim ili ireverzibilnim liječenjima protiv svoje volje te da utvrdi da se svi medicinski zahvati temelje na osobnom, slobodnom i potpuno informiranom pristanku svake osobe;

22. potiče Komisiju da izradi sveobuhvatnu strategiju EU-a za rješavanje vrlo specifičnih zdravstvenih potreba žena u svim razdobljima života

---

93 SZO, Gender and health (Rod i zdravlje) https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1.

te da razmotri čimbenike koji utječu na zdravlje žena i djevojčica, među ostalim uključivanjem zdravlja u europski semestar;

23. naglašava važnost suradnje i razmjene najboljih praksi na europskoj razini te učinkovite upotrebe povezanih financijskih sredstava EU-a za prevladavanje zajedničkih izazova u zdravstvu te poziva Komisiju da osnaži suradnju među relevantnim resornim službama kako bi se osiguralo da se rodna ravnopravnost sustavno uključuje u sve inicijative povezane sa zdravljem; poziva Komisiju da potiče i podupire države članice u provedbi ili širenju nacionalnih sustava zdravstvenog osiguranja koji nude sveobuhvatnu i cjenovno pristupačnu skrb;

24. poziva Komisiju da razvije rodno osjetljiv pristup zdravstvenoj skrbi i ponudi rješenje za konkretne probleme koji još uvijek predstavljaju izazov, kao što su mentalno zdravlje, rak, endometrioza ili zdravstvena skrb za trudnice i rodilje; poziva Komisiju da razvije zajedničke standarde na razini EU-a u području prenatalne, porođajne i postnatalne skrbi, skrbi za novorođenčad te trudnice i rodilje kako bi se Direktiva EU-a o primaljstvu[94] ažurirala u skladu s međunarodnim standardima te kako bi se zdravstvenim djelatnicima omogućilo da razmjenjuju najbolje prakse u tom području; poziva na uspostavu okvira EU-a o sigurnoj upotrebi lijekova tijekom trudnoće i dojenja;

25. poziva Komisiju da podrži sustave zdravstvene skrbi da razviju, provedu i ocijene rodno usmjerene strategije za prevenciju bolesti jer se prevencijom može poboljšati kvaliteta života žena i djevojčica; stoga potiče Komisiju da provede mjere koje se temelje na prevenciji i kojima se ujedno podiže razina osviještenosti o pravu na pristup uslugama zdravstvene skrbi;

26. naglašava da je potrebno ukloniti teritorijalne razlike u pogledu pristupa zdravstvenoj skrbi osiguravanjem dostupnosti rodno osjetljivih zdravstvenih usluga u ruralnim, udaljenim i rijetko naseljenim područjima; poziva Komisiju i države članice da ulože u mobilne ambulante, telemedicinu te osposobljavanje i slanje zdravstvenih djelatnika u nedovoljno razvijene regije;

27. poziva Komisiju da uspostavi sveobuhvatan i obvezujući okvir te da svima u Europskoj uniji, neovisno o njihovu migracijskom ili boravišnom statusu, osigura potpun i jednak pristup svim uslugama zdravstvene skrbi u području spolnog i reproduktivnog zdravlja; napominje da te usluge i prava obuhvaćaju pristojnu i visokokvalitetnu porodničarsku, ginekološku, prenatalnu, porođajnu i postnatalnu zdravstvenu skrb i skrb za novorođenčad, sveobuhvatne informacije i usluge o planiranju obitelji, usluge potvrđivanja roda,

---

94 Direktiva Vijeća 80/155/EEZ od 21. siječnja 1980. o usklađivanju odredaba utvrđenih zakonom i drugim propisima koji se odnose na osnivanje i obavljanje djelatnosti primalja (SL L 33, 11.2.1980., str. 8., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1980/155/oj).

pristup medicinski potpomognutoj oplodnji te skrbi i liječenju neplodnosti, sigurne i cjenovno pristupačne moderne kontracepcijske metode po vlastitom izboru te pravo na sigurne i zakonite usluge skrbi u vezi s pobačajem (medicinske i kirurške), dobno primjeren spolni odgoj i obrazovanje o odnosima, prevenciju spolno prenosivih bolesti, postekspozicijsku profilaksu, usluge otkrivanja i liječenja kao sastavni dio njihovih ljudskih prava, bez kojih se vladavina prava ne može poštovati; naglašava da države članice moraju osigurati da su te usluge dostupne, cjenovno pristupačne i nediskriminirajuće; poziva Komisiju da sve povrede spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava žena prizna kao oblike rodno uvjetovanog nasilja;

28. naglašava da bi se svim strategijama za ravnopravnost trebali suzbijati svi oblici rodno uvjetovanog nasilja, uključujući nazadovanje i povrede u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava žena; ponavlja da bi prioritet trebalo dati pristupu zdravstvenoj skrbi i javnim uslugama, a posebno pristupu skrbi u slučaju pobačaja i psihološkoj pomoći ženama žrtvama nasilja; poziva Komisiju da primjenjuje sankcije u slučajevima nazadovanja u pogledu prava žena, uključujući ograničenja spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, pristupa skrbi u slučaju pobačaja ili pristupa spolnom odgoju, što se mora smatrati povredom vrijednosti EU-a i mora potaknuti razmjerne institucionalne odgovore, uključujući postupke zbog povrede prava i posljedice za financiranje; poziva Komisiju da uspostavi mehanizam za praćenje i odgovornost kako bi se brzo reagiralo na svako nazadovanje ili prijetnju rodnoj ravnopravnosti i sve povrede prava žena, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava i prava LGBTIQ+ osoba u državama članicama, te da iskoristi postojeće mehanizme za ocjenu poštovanja vladavine prava ili temeljnih prava, ili da to učini u okviru posebnog mehanizma, te da u svoje godišnje izvješće o vladavini prava uključi poseban podstup o rodno uvjetovanom nasilju; poziva Komisiju da potiče i uključi muškarce kao aktivne saveznike u promicanju spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava kako bi se ponudio odgovor na širi kontekst sve većeg otpora mladih muškaraca prema mladim ženama i feminizmu;

29. poziva države članice i Komisiju da spolno i reproduktivno zdravlje i prava, uključujući pravo na sigurnu i zakonitu skrb u slučaju pobačaja, uključe u Povelju EU-a o temeljnim pravima, kako je navedeno u rezoluciji Europskog parlamenta od 11. travnja 2024.;

30. ističe široku potporu građana EU-a omogućavanju pristupa sigurnoj skrbi u slučaju pobačaja za sve osobe u Uniji, neovisno o tome tko su i odakle su, koja se, među ostalim, odražava u uspješnoj europskoj građanskoj inicijativi „Moj glas, moj izbor”, u okviru koje se EU poziva da donese zakonodavstvo kojim bi se stvorio financijski mehanizam za pomoć državama članicama koje se dobrovoljno pridruže toj inicijativi radi pružanja sigurne skrbi u slučaju pobačaja svima koji joj nemaju pristup; poziva Komisiju da brzo poduzme mjere i ispuni taj zahtjev europske građanske inicijative te da

uspostavi mehanizam financijske solidarnosti među državama članicama kako bi se osiguralo da žene u Uniji mogu pristupiti zdravstvenoj skrbi u slučaju pobačaja;

31. poziva Komisiju da izda preporuke državama članicama o tome kako suzbiti sve oblike porodničarskog i ginekološkog nasilja, koje obuhvaća niz zanemarujućih, ponižavajućih, zlostavljajućih ili štetnih praksi, među ostalim praksu takozvanog „muževog šava”; poziva Komisiju da omogući razmjenu među državama članicama u vezi s problemom porodničarskog i ginekološkog nasilja te da ovlasti EIGE da razvije skup kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja za mjerenje raširenosti i pojave porodničarskog nasilja i da dodijeli dostatna sredstva za rješavanje tog problema;

32. poziva Komisiju da u okviru provedbe Direktive o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji objavi jasne smjernice o pružanju zdravstvene skrbi povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem žrtvama seksualnog nasilja u skladu s međunarodnim standardima za javno zdravlje i ljudska prava, uključujući standarde SZO-a povezane s kliničkim postupcima u slučaju silovanja;

33. uviđa da je plodnost ključan aspekt zdravlja žena te naglašava da se potrebno proaktivno baviti višedimenzionalnim čimbenicima i izazovima povezanima s plodnošću, kao što su nedostatak pristupa zdravstvenoj skrbi povezanoj s plodnošću i liječenju neplodnosti ili nedostatne informacije i usluge podrške; potiče Komisiju da se pobrine da su informacije o očuvanju plodnosti svima dostupne;

Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena u svijetu rada

34. poziva Komisiju da prati provedbu Direktive o primjerenim minimalnim plaćama[95] i Direktive o transparentnosti plaća[96] te da o tome izvijesti Parlament, uključujući jamstvo strogih zahtjeva za izvješćivanje o plaćama, učinkovit pristup pravnim lijekovima za žrtve diskriminacije u pogledu plaće i odgovarajuće sankcije za neusklađenost, te prenošenje Direktive o ženama u upravnim odborima[97]; potiče Komisiju da prati i jamči pravilnu i pravodobnu provedbu tih direktiva, što je od ključne važnosti za žene na tržištu rada i omogućit će im da tijekom cijele karijere uživaju jednaka prava i uvjete;

---

95 Direktiva (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (SL L 275, 25.10.2022., str. 33., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

96 Direktiva (EU) 2023/970 (SL L 132, 17.5.2023., str. 21., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

97 Direktiva (EU) 2022/2381 (SL L 315, 7.12.2022., str. 44., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

35. naglašava da će se Europski parlament oštro usprotiviti svim pokušajima povlačenja ili slabljenja Direktive o transparentnosti plaća;

36. potiče Komisiju da aktivno promiče ulazak žena na tržište rada i njihovo zadržavanje na tržištu rada, da poduzme mjere za smanjenje razlike u zaposlenosti, razlike u plaćama i mirovinama na temelju spola te da ulaže u programe cjeloživotnog učenja za žene i djevojčice; poziva Komisiju da na razini EU-a postavi ciljeve usmjerene na povećanje sudjelovanja žena na tržištu rada; pozdravlja analizu EIGE-a o glavnim preprekama zapošljavanju žena u Europi, uključujući prepreke zapošljavanju na puno radno vrijeme, što državama članicama služi kao temelj za rješavanje strukturnih prepreka zapošljavanju žena; poziva Komisiju da potakne države članice da ženama zajamče jednak pristup radnim mjestima s pravima i dostojanstvenim plaćama, među ostalim primjenom kolektivnog pregovaranja; poziva Komisiju da potiče države članice na poduzimanje odlučnih mjera za sankcioniranje poduzeća koja provode diskriminaciju između muškarca i žena i koja ne poštuju radno zakonodavstvo;

37. poziva Komisiju i države članice da ojačaju politike i instrumente financiranja kojima se podržavaju žene koje se vraćaju na tržište rada nakon rodiljnog dopusta ili dugotrajnih prekida karijere povezanih s obvezama skrbi; ističe važnost aktivnih mjera tržišta rada, prilagođenih programa prekvalifikacije i usavršavanja i individualiziranog savjetovanja o zapošljavanju te poziva Komisiju da promiče i podržava poslodavce da ženama koje se vraćaju na tržište rada ponude mogućnosti fleksibilnog, kvalitetnog zaposlenja; naglašava da je potrebno suzbiti diskriminaciju žena na radnom mjestu, osobito žena koje imaju djecu; poziva Komisiju da osigura da se diskriminacija povezana s trudnoćom i majčinstvom suzbija fleksibilnim radnim uvjetima koji su dobro osmišljeni i predstavljeni; poziva Komisiju da bez daljnjeg odlaganja predloži zakonodavne akte o pravilima rada na daljinu i pravu na isključivanje te da osigura da se to učini na rodno osjetljiv način kojim se ne pogoršavaju postojeće rodne nejednakosti; poziva Komisiju da podupire rodno osjetljiva radna mjesta kako bi se osiguralo da žene koje boluju od nezaraznih bolesti, kroničnih bolesti, žene s invaliditetom ili žene u menopauzi imaju jednaka prava i mogućnosti pristupa i zadržavanja na radnom mjestu;

38. poziva Komisiju da predloži zakonodavni okvir za suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja u svijetu rada kako bi se osigurala zaštita svih radnika od rodno uvjetovanog nasilja, uključujući uznemiravanje, zastrašivanje i sve oblike seksualnog nasilja na radnom mjestu; poziva države članice koje to još nisu učinile da ratificiraju Konvenciju MOR-a br. 190 o nasilju i uznemiravanju u svijetu rada te da priznaju pravo na svijet rada bez nasilja i uznemiravanja, uključujući rodno uvjetovano nasilje;

39. potiče Komisiju da pojača napore za rješavanje problema diskriminacije s kojom se suočavaju najranjivije žene, djevojčice i osobe suočene s intersekcijskom diskriminacijom, kako je navedeno na popisu osnova za nediskriminaciju, te osobe na koje utječe automatizacija poslova; ponavlja da je vjerojatnije da će se te skupine suočiti sa specifičnim ili nerazmjernim izazovima na tržištu rada, kao što su visoke stope nezaposlenosti, niske plaće i nesigurna radna mjesta te poteškoće u pristupu zaštiti rada, rodiljnom dopustu i sustavima socijalne sigurnosti; poziva Komisiju da potiče programe kojima se osiguravaju jednake mogućnosti, uključujući pristup rukovodećim položajima i položajima na kojima se donose odluke za sve koji se suočavaju s diskriminacijom i nesigurnošću na tržištu rada; napominje da bi se to, među ostalim, trebalo postići osiguravanjem provedbe Direktive o jednakosti pri zapošljavanju[98] u svim državama članicama, jačanjem tijela za ravnopravnost, kako je predviđeno Direktivom (EU) 2024/1499[99], i osiguravanjem pristupa minimalnim plaćama na ravnopravnoj osnovi s drugima; naglašava da je potrebno razviti ciljane strategije zapošljavanja i usavršavanja za žene starije od 55 godina i žene koje žive u ruralnim područjima ili područjima koja imaju strukturne nedostatke, koje se suočavaju sa složenim preprekama; poziva Komisiju da podrži države članice u izradi politika za uključivo tržište rada, među ostalim putem instrumenata kohezijske politike i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+);

40. poziva Komisiju da se pobrine da države članice pri reformi mirovinskih sustava i prilagodbi dobi za umirovljenje uzmu u obzir rodnu dimenziju te razlike između žena i muškaraca u obrascima rada, uključujući sve oblike neplaćenog rada, kao i veći rizik od intersekcijske diskriminacije s kojom se žene suočavaju na tržištu rada; poziva Komisiju i države članice da predlože sveobuhvatan plan za uklanjanje razlike u mirovinama među spolovima, uključujući osiguravanjem odgovarajuće potpore za skrb o djeci i ublažavanjem „kažnjavanja majčinstva” te povećanjem financijske pismenosti žena i poboljšanjem financijskog savjetovanja za žene, posebno kako bi se smanjile rodne razlike u ulaganjima;

---

98 Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL L 303, 2.12.2000., str. 16., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

99 Direktiva Vijeća (EU) 2024/1499 od 7. svibnja 2024. o standardima za tijela za jednakost u području jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo, jednakog postupanja u pitanjima zapošljavanja i rada prema osobama bez obzira na njihovu vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili seksualnu orijentaciju, jednakog postupanja prema ženama i muškarcima u pitanjima socijalne sigurnosti te u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga, te o izmjeni direktiva 2000/43/EZ i 2004/113/EZ (SL L, 2024/1499, 29.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

41. poziva Komisiju da preispita Direktivu o socijalnoj sigurnosti 79/7/EEZ[100] kako bi osigurala da se njome omogućuje usvajanje pozitivnih mjera i doprinosi uklanjanju razlike u mirovinama među spolovima;

42. ističe da žene trenutno predstavljaju tek jednu trećinu poduzetnika u Uniji[101], što ukazuje na to da su potrebne ciljane mjere za uklanjanje rodnog jaza u poduzetništvu;

43. potiče Komisiju da izradi smjernice za države članice, privatni sektor i civilno društvo kako bi pomogla u utvrđivanju ciljeva i strategija rodne ravnopravnosti, uključujući jednake mogućnosti vodstva u gospodarstvu, među ostalim za poduzetnice, te kako bi se uklonile prepreke za žene u pokretanju i vlasništvu poduzeća u cilju smanjenja rodnog jaza u poduzetništvu; poziva Komisiju da podrži države članice u tim naporima i promiče rodnu ravnopravnost u pristupu financiranju te da radi na suzbijanju postojanog rodnog jaza u upravljanju poduzećima i u inovacijama;

44. ponavlja da rodni jaz u digitalnom sektoru i sektoru umjetne inteligencije neizbježno dovodi do pristranih algoritama; stoga poziva Komisiju da promiče rodnu ravnopravnost u poduzećima koja se bave djelatnostima povezanima s umjetnom inteligencijom i IKT-om, među ostalim financiranjem projekata u digitalnom sektoru koje vode žene i promicanjem minimalnog broja istraživačica koje sudjeluju u pozivima na financiranje projekata povezanih s umjetnom inteligencijom i IKT-om; poziva Komisiju da predloži ciljane inicijative za podršku ženama u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM) te motiviranje djevojčica i djevojaka za karijere povezane sa STEM-om, IKT-om i umjetnom inteligencijom, među ostalim utvrđivanjem cilja za sudjelovanje istraživačica u projektima povezanima sa STEM-om i umjetnom inteligencijom, kako bi se uklonila sveukupna razlika u vještinama i rodni jaz u tom sektoru; naglašava da se u digitalnoj tranziciji moraju odražavati interesi žena i ranjivih skupina; poziva Komisiju i Eurostat da poboljšaju praćenje rodnog sastava u profesijama u području STEM-a, primjerice u radnoj snazi u zdravstvu;

45. naglašava da je osnaživanje žena kao građana i gospodarskih aktera i etički i gospodarski imperativ te da postizanje djelotvorne i

---

100 Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti (SL L 6, 10.1.1979., str. 24., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj).

101 Eurochambres, Eurochambres Women Entrepreneurs Survey 2025 – Unveiling insights from the women entrepreneurs (Istraživanje organizacije Eurochambres 2025. o poduzetnicama – otkrivanje saznanja od poduzetnica), https://www.eurochambres.eu/publication/eurochambres-women-entrepreneurs-survey-2025-unveiling-insights-from-the-women-entrepreneurs/.

ravnopravne „unije vještina” zahtijeva ciljane napore za uklanjanje prepreka koje trenutno ograničavaju sudjelovanje na tržištu rada, osobito ženama; poziva Komisiju da potiče gospodarsku aktivnost žena i svima u Europskoj uniji osigura jednakost na svim razinama tijekom cijelog profesionalnog života jer je to korisno za europsko društvo, gospodarstvo i svijet rada s obzirom na to da je rodna ravnopravnost preduvjet za europski uspjeh, konkurentnost i održivi rast; potiče Komisiju da se pobrine za to da prijedlozi za regulatorno pojednostavnjenje ne budu u suprotnosti s ciljem postizanja rodne ravnopravnosti;

46. ističe da se načelo jednake plaće za jednak rad ili rad jednake vrijednosti, sadržano u pravu EU-a, mora primjenjivati u praksi; poziva Komisiju da rješava sustavne razlike u plaćama koje su posljedica nedostatka priznavanja te podcjenjivanja rada u sektorima u kojima prevladavaju žene, kao što su pružanje skrbi, zdravstvo, obrazovanje i maloprodaja; poziva na to da se obvezujućim mjerama EU-a također osigurava jednaka plaće za rad jednake vrijednosti te da se poboljšaju radni uvjeti u podcijenjenim sektorima u kojima prevladavaju žene; stoga potiče Komisiju da surađuje s državama članicama i socijalnim partnerima na izradi rodno neutralnih alata i kriterija za ocjenjivanje radnih mjesta kojima bi se omogućilo definiranje i uspoređivanje „vrijednosti rada” na razini EU-a u cilju pravednijeg vrednovanja i naknade za rad u sektorima u kojima prevladavaju žene; napominje da bi se to trebalo postići osiguravanjem prava na kolektivno pregovaranje, jačanjem inspekcija rada i jamčenjem jednake zastupljenosti radnica u socijalnom dijalogu;

47. poziva Komisiju i države članice da djelotvorno riješe problem postojanih razlika u plaći na temelju spola, među ostalim usmjeravanjem na fondove ESF+ u cilju podrške suzbijanju rodnih stereotipa u obrazovanju i savjetovanju o radu te promicanja povelja i inicijativa o raznolikosti u privatnom i javnom sektoru;

Siromaštvo žena

48. poziva Komisiju da u predstojeću strategiju za borbu protiv siromaštva uključi rodnu dimenziju stavljanjem naglaska na strukturno siromaštvo žena; potiče Komisiju i države članice da ojačaju gospodarske i socijalne mjere za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti žena, posebno u pogledu pristupa pristojnom i priuštivom stanovanju, energiji i prijevozu; naglašava da je pristojno i priuštivo stanovanje temeljno pravo koje treba zaštititi i priznati kao preduvjet za uživanje drugih temeljnih prava; podsjeća da nejednakost u stanovanju primorava mnoge žene da žive u nedostojanstvenim i nesigurnim situacijama uz rizik od beskućništva i nasilja; poziva Komisiju da to uzme u obzir u svojem predstojećem europskom planu za priuštivo stanovanje te da posebnu pozornost obrati na stambene potrebe žrtava rodno uvjetovanog nasilja i adekvatne kapacitete za skloništa; naglašava da bi u državama

članicama trebalo učinkovito zaštititi pristup sustavima socijalne sigurnosti i stanovanju za sve te poziva Komisiju da ga kontinuirano promiče; potiče Komisiju da se nastavit boriti protiv menstrualnog siromaštva, koje predstavlja nedostatak adekvatnog pristupa proizvodima za menstrualnu higijenu i sanitarnim objektima, a za koji se procjenjuje da zahvaća 10 % osoba s menstruacijom u Europskoj uniji i nerazmjerno utječe na marginalizirane i ranjive skupine, čime se ograničava sudjelovanje u društvenom, obrazovnom i profesionalnom životu; traži od Komisije da osigura pristupačan pristup menstrualnim proizvodima te da za početak pokrene reviziju Direktive 2004/113/EZ radi ukidanja PDV-a na menstrualne proizvode i uklanjanja neopravdanih razlika u cijenama, koje se često nazivaju i „ružičastim porezom”, zbog kojih su zdravstveni proizvodi i usluge namijenjene ženama skuplji;

Prava žena i rodna ravnopravnost u obrazovanju, osposobljavanju i digitalnoj sferi

49. ističe da je važno djevojčicama osigurati pristup kvalitetnom obrazovanju kao preduvjetu za rodnu ravnopravnost, osnaživanje žena i potpuno uživanje njihovih prava; potiče Komisiju da osigura rodno i dobno uključiv pristup svim razinama obrazovanja i osposobljavanja kojima se promiče rodna ravnopravnost i uklanjaju rodni stereotipi i štetne društvene norme te da posebno podrži najranjivije žene, djevojčice i osobe suočene s intersekcijskom diskriminacijom na njihovu obrazovnom putu; poziva Komisiju da osigura da se unijom vještina rješava problem rodnih neravnoteža u cilju osnaživanja svih osoba u cijeloj Europskoj uniji;

50. potiče Komisiju da ulaže u profesionalno usavršavanje edukatora kako bi se doprinijelo borbi protiv rodnih stereotipa u cijelom obrazovanju u djetinjstvu i odrasloj dobi, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, osposobljavanju na radnom mjestu, u svim oblicima formalnog i neformalnog učenja te da izdavačima pružiti smjernice za uklanjanje rodne pristranosti u obrazovnim materijalima; poziva Komisiju da potiče obvezne programe osposobljavanja za sve koji rade u obrazovnom sektoru, uključujući neformalno obrazovanje i volontere, kao i sigurnu infrastrukturu, mehanizme povjerljivog izvješćivanja i stegovne mjere;

51. poziva Komisiju da prizna sveobuhvatan, znanstveno utemeljen i dobno primjeren spolni odgoj i obrazovanje o odnosima koji se temelji na pristanku te ljudskim pravima i rodnoj ravnopravnosti kao ključan element za suzbijanje rodnih stereotipa i štetnog ponašanja te da za potrebe država članica izradi smjernice EU-a za takvo obrazovanje; napominje da bi cilj trebao biti da mladi steknu znanje o tjelesnoj autonomiji, zdravim odnosima, reproduktivnom zdravlju i sprečavanju rodno uvjetovanog nasilja i diskriminacije; naglašava da je maloljetnike na internetu važno zaštititi od nasilnog i štetnog pornografskog sadržaja;

52. potiče Komisiju i države članice da poduzmu mjere za smanjenje rodnog jaza, posebno u sektorima STEM-a i umjetne inteligencije te digitalnom sektoru, i to promicanjem integrirane strategije za jačanje obrazovanja žena i djevojčica u tim sektorima od rane dobi; naglašava da bi takva strategija trebala uključivati inicijative usmjerene na motiviranje žena i djevojčica za programe u području STEM-a te poziva Komisiju da ženama osigura jednak pristup tečajevima za strukovno osposobljavanje, stažiranju i tečajevima za podizanje razine osviještenosti o tim temama promicanjem osposobljavanja i cjeloživotnog učenja, širenjem uspješnih i uključivih najboljih obrazovnih praksi, promicanjem ženskih uzora i poticanjem žena da steknu znanje i razviju vještine koje su im ključne kako bi imale jednak pristup mogućnostima zapošljavanja u novim područjima kao što su digitalni sektor, zelena tranzicija te gospodarstvo i poslovanje općenito te kako bi se prednost dala raznolikosti i uključivosti u području STEM-a; napominje da bi ujedno trebalo poticati dječake na odabir karijere u sektoru obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi; ističe da digitalna tehnologija i platforme postaju ključne u cjelokupnom procesu pružanja obrazovanja i osposobljavanja za žene i djevojčice te u brojnim postupcima zapošljavanja; žali zbog negativnih učinaka nejednakog pristupa tehnologiji, što može otežati razvoj digitalne pismenosti žena i djevojčica; poziva Komisiju da zajamči da nedostatak pristupa tehnologiji ne utječe nerazmjerno na žene i djevojčice u svoj njihovoj raznolikosti;

53. poziva Komisiju da zadrži i nastavi razvijati politiku nulte tolerancije prema svim oblicima rodno uvjetovanog nasilja u digitalnom okruženju; podsjeća da je dijeljenje intimnog materijala bez pristanka, uključujući uvjerljiv krivotvoreni sadržaj, uhođenje na internetu, uznemiravanje na internetu i poticanje na nasilje ili mržnju na internetu (govor mržnje) kriminalizirano na temelju Direktive (EU) 2024/1385 o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te da bi se definicije tih kaznenih djela trebale ispravno provoditi u nacionalnim zakonima država članica; poziva na pojačanu suradnju na razini EU-a u pogledu otkrivanja i progona rodno uvjetovanih digitalnih kaznenih djela, uključujući uznemiravanje na internetu i širenje manipuliranih materijala bez pristanka; ističe da su potrebni prekogranični kapaciteti i pravosudna izobrazba u području digitalne forenzike; poziva Komisiju da dodatno prati i razvije politiku u vezi s drugim vrstama rodno uvjetovanog nasilja na internetu, posebno nasilja usmjerenog na djevojčice i mlade LGBTIQ+ osobe;

54. poziva Komisiju da uključi preventivne i zaštitne mjere u sva područja digitalne politike, s posebnom pozornošću usmjerenom na rodnu ravnopravnost, rodno uvjetovano nasilje i ljudska prava te zaštitu maloljetnika na internetu; potiče Komisiju da osigura potpuno izvršenje obveza procjene i ublažavanja rizika na temelju postojećih instrumenata kao što su Akt o digitalnim uslugama, uključujući njegov kodeks ponašanja, i Akt o umjetnoj inteligenciji, uz istodobnu izradu novih prijedloga politika, primjerice u okviru Europskog štita

za zaštitu demokracije i Akta o digitalnoj pravednosti; poziva na javni nadzor godišnjih procjena rizika povezanih s rodno uvjetovanim nasiljem te mjera ublažavanja koje su uvele vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice kako bi se olakšalo istraživanje i omogućilo bolje razumijevanje te pojave;

55. poziva Komisiju da obrati posebnu pozornost na načine na koje algoritmi mogu reproducirati i povećati količinu seksističkog i ponižavajućeg sadržaja zahtijevanjem veće transparentnosti i izoliranjem podataka generiranih umjetnom inteligencijom prema spolu kako bi se utvrdili obrasci diskriminacije; potiče Komisiju i države članice da uspostave politike i provode obrazovne programe i programe podizanja razine osviještenosti usmjerene na sprečavanje i prepoznavanje rodno uvjetovanog nasilja i odgovor na njega, posebno među mladima; poziva Komisiju da ulaže u istraživanja koja prate rodnu ravnopravnost u medijskom i digitalnom sektoru, među ostalim s intersekcijskom perspektivom;

Usklađivanje privatnog i profesionalnog života i uklanjanje rodnih nejednakosti u pružanju skrbi

56. poziva Komisiju da ostvari pravo na skrb i primanje skrbi kako je utvrđeno u načelu 18. Europskog stupa socijalnih prava; naglašava da se rad u području skrbi mora priznati, nagraditi i podržavati, među ostalim kao javno dobro, te poziva na uspostavu visokokvalitetnih, cjenovno pristupačnih i dostupnih sustava skrbi kojima se osigurava dostojanstvo i primatelja i pružatelja skrbi;

57. stoga poziva Komisiju da europsku strategiju za skrb razvije u sveobuhvatan europski sporazum o skrbi, koji bi obuhvaćao i formalne i neformalne pružatelje skrbi (u oba slučaja uglavnom žene), s obvezujućim zakonodavnim i financijskim alatima za ulaganje u cjenovno pristupačnu i visokokvalitetnu skrb o djeci, obrazovne izvanškolske programe i usluge dugotrajne skrbi te osiguravanje univerzalnog pristupa toj skrbi; ponavlja da bi sporazum o skrbi trebao predstavljati pristup skrbi utemeljen na pravima, a financiranje infrastrukture za skrb trebalo bi se provoditi postupnim oporezivanjem i javnim pružanjem usluga; naglašava da politike EU-a i nacionalne politike za neformalne pružatelje skrbi trebaju biti usmjerene na financijsku potporu i usluge privremene skrbi (radi odmora neformalnog pružatelja skrbi), osposobljavanje, uključivanje u mirovinske i zdravstvene sustave kako bi se ublažile štetne posljedice pružanja skrbi za karijere i ekonomsku neovisnost žena; poziva Komisiju da poveća ulaganja za poboljšanje radnih uvjeta te zdravlja i sigurnosti u sektoru skrbi u kojem većinu radnika čine žene;

58. poziva Komisiju da olakša zakonite putove za formalizaciju statusa njegovateljica migrantica koje su nerazmjerno pogođene intersekcijskom diskriminacijom, da prizna njihove kvalifikacije i njihov važan doprinos sustavima skrbi u EU-u, da omogući pristup

kvalitetnim radnim mjestima u skladu s predstojećim planom za kvalitetna radna mjesta i da im osigura pravedne radne uvjete, promičući jednake mogućnosti u sektoru skrbi;

59. poziva Komisiju da potakne države članice da osiguraju brzo i potpuno prenošenje Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života i mjera koje ona uključuje; nadalje poziva Komisiju da uspostavi snažne mehanizme provedbe, praćenja i godišnjeg izvješćivanja predviđene Direktivom te da, prema potrebi, pokrene postupke zbog povrede ili druge provedbene mjere kako bi se osigurala potpuna usklađenost, da dodijeli namjenska sredstva u okviru sljedećeg VFO-a te da predloži preporuku za standarde kvalitete na razini EU-a za usluge dugotrajne skrbi koje će se odnositi na osoblje, osposobljavanje i osiguravanje kvalitete; poziva Komisiju da revidira Direktivu o ravnoteži između poslovnog i privatnog života kako bi se osigurala njezina svrsishodnost, da je ojača daljnjom razradom i proširenjem rodiljnog i očinskog dopusta te zajedničkog roditeljskog dopusta te da poboljša poticaje za drugog roditelja da uzme roditeljski dopust, čime bi se dodatno zaštitili roditelji i olakšala kombinacija plaćenog zaposlenja i obveza pružanja skrbi; poziva Komisiju da produlji razdoblja rodiljnog i očinskog dopusta u svim državama članicama, promiče neprenosiv roditeljski dopust i donese mjere za preraspodjelu obaveza pružanja skrbi u kućanstvima i između države i obitelji;

60. naglašava da neodgovarajuća prometna infrastruktura, manjak povezanog javnog prijevoza i cjenovno nepristupačne mogućnosti u pogledu mobilnosti predstavljaju rodno uvjetovanu strukturnu prepreku pristupu žena zapošljavanju, obrazovanju, zdravstvenoj skrbi i uslugama skrbi, osobito u ruralnim i udaljenim područjima te područjima s niskim prihodima; poziva Komisiju i države članice da, u okviru širih napora da smanje siromaštvo u pogledu prijevoza i promiču teritorijalnu jednakost, prednost daju ulaganju u uključive, sigurne, cjenovno pristupačne i održive prijevozne sustave kojima se u obzir uzimaju posebni oblici i potrebe u pogledu mobilnosti kad je riječ o ženama;

61. ističe da je u EU-u potrebno provesti model ravnomjerne raspodjele zadaća privređivanja i pružanja skrbi radi postizanja ravnopravnije rodne ravnoteže u pogledu obaveza pružanja skrbi u svim državama članicama i institucijama EU-a; poziva na jače promicanje očinskog dopusta, uvedenog Direktivom o ravnoteži između poslovnog i privatnog života, te veću osviještenost o uskoj povezanosti mjera za postizanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života i razlike među spolovima u pogledu pružanja skrbi, koja pak utječe na razlike u zapošljavanju, prihodima i mirovinama; ističe da obaveze pružanja skrbi ne smiju biti prepreka napredovanju žena u karijeri;

62. poziva na uvođenje europskog dana ravnoteže između poslovnog i privatnog života 20. ožujka svake godine, čime bi se težnja toj

ravnoteži simbolično odražavala u jednakom trajanju dana i noći na dan proljetne ravnodnevnice;

Klima, okoliš i rodna ravnopravnost

63. ukazuje na štetan učinak uništavanja okoliša na zdravlje žena i djevojčica, posebno na utjecaj perfluoralkilnih i polifluoralkilnih tvari (PFAS), te potiče Komisiju da podigne razinu osviještenosti o njihovoj povezanosti i da u svojem radu osigura koordiniran i sveobuhvatan pristup toj vezi klimatskih promjena i rodne ravnopravnosti te da provede politike za sprečavanje kontinuiranog uništavanja okoliša i kontinuiranog pogoršanja zdravlja žena, djevojčica i ranjivih skupina;

64. naglašava da bi vanjsku politiku, sigurnost i obranu trebalo tumačiti u najširem smislu, s pomoću pristupa usmjerenog na čovjeka, uključujući socijalnu, obrazovnu, ekološku i kulturnu dimenziju, socijalnu i klimatsku pravdu, što zahtijeva snažne demokracije i ravnopravnost, uključujući rodnu ravnopravnost; naglašava potrebu za provedbom Programa o ženama, miru i sigurnosti kao ključnog načela zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a (ZVSP) te ponavlja da se pri svakom financiranju u okviru ZVSP-a to mora uzeti u obzir, istodobno imajući na umu šire aspekte sigurnosti; poziva Komisiju da razmotri napredak ostvaren u provedbi Programa o ženama, miru i sigurnosti na razini EU-a i svoje zaključke podnese Vijeću i Europskom parlamentu; potiče Komisiju da na temelju tog razmatranja predloži plan za nastavak djelovanja u okviru Akcijskog plana o ženama, miru i sigurnosti za razdoblje 2019. – 2024., čiji bi se djelokrug prilagodio i proširio na promjenjivu prirodu sukoba i novih prijetnji i u kojem bi bile predstavljene mjere za omogućavanje rodno uravnoteženog i rodno osjetljivog vodstva na razinama donošenja odluka u EU; poziva na napredak u provedbi Rezolucije UN-a 1325 u nacionalnim akcijskim planovima o ženama, miru i sigurnosti (NAP 1325-IV) te poziva Komisiju i države članice da pruže podršku novačenju, zadržavanju i napredovanju žena u nacionalnim oružanim snagama i civilnim misijama i da uključe rodne perspektive u donošenje, planiranje i provedbu sigurnosne i obrambene politike;

65. poziva Komisiju da osigura dosljednu i održivu izradu proračuna za sve aktivnosti povezane s rodnim pitanjima u sektoru EU-a za obranu i sigurnost, u skladu s Akcijskim planom EU-a o ženama, miru i sigurnosti; ističe potrebu za namjenskim financiranjem djelovanja povezanih s rodnim pitanjima u okviru misija zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP), uključujući posebnu proračunsku liniju za savjetnike za rodna pitanja u okviru civilnih misija ZSOP-a;

66. naglašava da krize, kao što su oružani sukobi, okupacija teritorija, prirodne katastrofe i humanitarne krize, energetsko siromaštvo, klimatske promjene i kriza troškova života, pogoršavaju postojeće nejednakosti; borci za ljudska prava žena, LGBTIQ+ osoba te za spolno i reproduktivno zdravlje i prava koji rade na tim pitanjima moraju se zaštititi namjenskim mehanizmima, posebno u zemljama

koje se suočavaju s nazadovanjem demokracije; poziva Komisiju da upravljanje krizama, pripravnost i sigurnost uključi u svoju buduću strategiju za rodnu ravnopravnost nakon 2025.;

67. poziva Komisiju da još jednom revidira napredak u pogledu provedbe aktualnog Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP III) i da nastavi s provedbom mehanizma za praćenje iznosa sredstava EU-a za financiranje rodne ravnopravnosti dodijeljenih i isplaćenih zemljama partnerima te da o tome izvješćuje u okviru GAP-a III; poziva Komisiju da zadrži jak tempo i visoku razinu ambicije za provedbu tog plana te poziva Komisiju da započne pripreme za ambiciozni akcijski plan za ravnopravnost spolova nakon 2027. (GAP IV) kako bi se osiguralo njegovo pravovremeno donošenje, među ostalim izdvajanjem adekvatnih financijskih sredstava za provedbu plana u budućem prijedlogu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034.; naglašava da bi ključna načela GAP-a III, i to pristup utemeljen na ljudskim pravima, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava, intersekcionalnost i rodno transformativan pristup, trebala biti sastavni dio GAP-a IV, te bi trebalo ojačati njihovu konkretnu provedbu; poziva Komisiju da poveća političku i financijsku potporu inicijativama za rodnu ravnopravnost i agencijama UN-a kao što su UN Women i Fond UN-a za stanovništvo (UNFPA), s posebnim naglaskom na Partnerstvu UNFPA-e za opskrbu;

68. poziva Komisiju da uspostavi posebnu službu za potporu koja bi djelovala preko diplomatskih predstavništava EU-a u trećim zemljama, s posebnim mandatom za pružanje potpore borcima i organizacijama za prava žena u suzbijanju antirodnih pokreta na globalnoj razini; potiče Komisiju i države članice da ponovno potvrde svoju predanost rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena na globalnoj razini te da povećaju financijska sredstva namijenjena za organizacije žena, posebno na globalnom jugu i u regijama u kojima je rodna ravnopravnost ugrožena, kako bi se smanjile razlike u razvojnoj pomoći za organizacije za prava žena uzrokovane rezovima u pomoći Agencije SAD-a za međunarodni razvoj (USAID);

69. potiče Komisiju da osigura usklađenost unutarnje i vanjske politike o radnoj ravnopravnosti, posebno u sljedećoj strategiji za rodnu ravnopravnost nakon 2025. (GAP III i GAP IV), te da zajamči da budu usklađene sa svim ostalim relevantnim postojećim i budućim strategijama, okvirima i akcijskim planovima, kao što su Strategija EU-a o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030., Strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma, Strategija EU-a za prava žrtava, Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba i Akcijski plan EU-a za borbu protiv rasizma; poziva Komisiju da osigura veću transparentnost i sudjelovanje dionika u provedbi svih inicijativa povezanih s rodnom ravnopravnošću te da sustavnije uključi Europski parlament u nadzor i evaluaciju tih mjera;

Zaštita civilnog društva i organizacija za prava žena i suzbijanje antirodnih pokreta

70. sa zabrinutošću primjećuje zabrinjavajući porast zločina iz mržnje i govora mržnje usmjerenih protiv žena, LGBTIQ+ osoba, rasnih ili etničkih manjina i drugih marginaliziranih skupina te ističe vezu između pogoršanja vladavine prava i demokratskih standarda te kršenja temeljnih prava, posebno prava žena i manjina; ističe da nedosljedna provedba zaštitnih mjera u državama članicama dovodi do neodgovarajuće zaštite i izlaže određene skupine većem riziku od diskriminacije i nasilja; izražava zabrinutost zbog nedostatka napretka u provedbi zakona o jednakosti i suzbijanju diskriminacije u nekim državama članicama te potiče Komisiju da se tim pitanjem pozabavi u strategiji za rodnu ravnopravnost nakon 2025.; pozdravlja ukidanje odluke o povlačenju horizontalne direktive o suzbijanju diskriminacije i potiče države članice da bez odgode donesu relevantno zakonodavstvo;

71. potiče Komisiju da osigura sveobuhvatan mehanizam praćenja i odgovornosti kako bi se brzo riješio problem kontinuiranog narušavanja demokracije, prava žena i rodne ravnopravnosti, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava te prava LGBTIQ+ osoba, koja su neodvojivo povezana; poziva Komisiju da se osloni na postojeće mehanizme kako bi ocijenila usklađenost s vladavinom prava i temeljnim pravima te da postepeno razvije namjenski mehanizam kojim bi se obuhvatile sve vrijednosti Unije u skladu s člankom 2. UEU-a, uključujući demokraciju, vladavinu prava i temeljna i ljudska prava, među ostalim prava žena, a koji djeluje na temelju međuinstitucijskog sporazuma između Komisije, Europskog parlamenta i Vijeća, čime se osigurava jedinstven pristup godišnjem praćenju u svim državama članicama i jasna poveznica s konkretnim mjerama Unije za slučajeve u kojima nedostaci nisu otklonjeni; napominje da bi se u svim mjerama za suzbijanje nazadovanja trebala u obzir uzimati intersekcijska perspektiva; potiče Komisiju da provede dubinsko istraživanje antirodnih pokreta kako bi stekla bolji uvid u njihovo djelovanje i strategije financiranja; naglašava da je razumijevanje te dinamike ključno za zaštitu suvremene, uključive i tolerantne Europe;

72. s velikom zabrinutošću ističe pojačan interes za pokret „manosphere” („sfera muškaraca”); ističe da algoritmi kojima se koriste platforme društvenih medija pojačavaju ekstremni mizoginistički sadržaj; potiče Komisiju da istraži i sankcionira vrlo velike internetske platforme koje ne ispunjavaju svoje obveze u pogledu uklanjanja štetnog sadržaja; potiče Komisiju da istraži sve veće razlike u stavovima između mladih muškaraca i žena prema rodnoj ravnopravnosti, da procijeni njihove društvene posljedice, posebno u internetskoj sferi, te da razvije mjere za rješavanje i suzbijanje problema uzlaznog trenda mizoginističkih i krajnje desnih vrijednosti među dječacima i mladim muškarcima u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena; stoga poziva Komisiju da promiče

sveobuhvatan i dobno primjeren spolni odgoj i obrazovanje o odnosima u školama, ojača kritičku medijsku pismenost, suzbije pogrešne informacije i dezinformacije na temu roda te riješi pitanje rodnih stereotipa; ističe da je potrebno bolje razumjeti pojavu i ideologiju incela te u tom pogledu naglašava važnost prevencije uvođenjem aktivnijih politika za njezino suzbijanje i borbu protiv takvih diskursa, ali i eventualnih problema u vezi s mentalnim zdravljem i sigurnosnih problema koje sa sobom mogu donijeti;

73. podsjeća na ključnu ulogu organizacija civilnog društva (OCD) u sustavu provjera i ravnoteže zdrave demokracije, posebno organizacija za prava žena i borkinja za ljudska prava, uključujući one koji djeluju u humanitarnom sektoru, te u obrani i promicanju rodne ravnopravnosti, ljudskih prava i temeljnih sloboda, osobito u vrijeme političkog, socijalnog i institucijskog nazadovanja; potiče Komisiju i države članice da priznaju, štite, zajamče sigurnost i podrže organizacije civilnog društva, organizacije za prava žena i borkinje za ljudska prava, feminističke pokrete te pokrete za prava osoba LGBTQI+ i spolna i reproduktivna prava koji su neophodni u zalaganju za uključive reforme politike, suzbijanje diskriminirajućih praksi i poticanje zajednica u obrani temeljnih prava u EU-u i u cijelom svijetu; napominje da ih sve više napadaju akteri krajnje desnice i oni koji se protive jednakim pravima za sve; poziva Komisiju da kao horizontalni stup u politike EU-a te u strategiju za rodnu ravnopravnost nakon 2025. uključi mjere i preporuke o zaštiti i potpori organizacija civilnog društva koje se bave pravima žena, rodnom ravnopravnošću i borbom protiv diskriminacije;

74. potiče Komisiju da osigura održiva i pristupačna financijska sredstva za organizacije za prava žena, uključujući u okviru novog VFO-a, te da i dalje predano pruža sve veću potporu civilnom društvu, među ostalim u financijskom pogledu putem programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti, vodeći računa o tome da taj program ostane snažan alat za otklanjanje novih prijetnji pravima i slobodama; prije svega poziva Komisiju da zadrži program Građani, jednakost, prava i vrijednosti kao samostalni program pod izravnim upravljanjem i znatno poveća njegovo financiranje kako bi se odgovorilo na potrebe nedovoljno financiranih organizacija civilnog društva i na sve veće prijetnje i izazove za prostor za građansko djelovanje i vrijednosti EU-a; potiče Komisiju da zadrži potprogram namijenjen rodnoj ravnopravnosti i pravima žena, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava, kao i namjenske potprograme kao što je Daphne, koji bi u okviru novog VFO-a trebao ostati autonoman program sa zasebnom proračunskom linijom za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja i diskriminacije LGBTIQ osoba;

75. upozorava da znatan dio financijskih sredstava kojima se potiče zamah antirodni pokreta diljem EU-a dolazi od stranih aktera; ponavlja da sva sredstva moraju biti u skladu sa zajedničkim vrijednostima Unije sadržanima u članku 2. UEU-a i Povelji o temeljnim pravima, osiguravajući da se financijskom potporom jačaju

demokratske vrijednosti EU-a; poziva Komisiju da na rodno osjetljiv način revidira svako aktualno financiranje vodeći se načelom „nenanošenja štete” kako bi se osiguralo da se sredstvima EU-a ne financiraju antidemokratski i antirodni ciljevi i projekti; potiče Komisiju da u državama članicama pomno prati provedbu fondova u okviru podijeljenog upravljanja namijenjenih promicanju rodne ravnopravnosti i pružanju potpore civilnom društvu, među ostalim nevladinim organizacijama za žene, kako bi se osiguralo da se pozivi na podnošenje prijedloga za dobivanje sredstava iz tih fondova namjerno ne pauziraju ili uskraćuju;

76. poziva Komisiju da pomno prati kako države članice provode presude Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije, s posebnim naglaskom na onima koje se odnose na rodnu ravnopravnost, nediskriminaciju i prava manjina, te pridržavaju li se u potpunosti svojih međunarodnih obveza;

Međusektorska sredstva za postizanje rodne ravnopravnosti

77. poziva na odgovarajuće financiranje istraživanja u području rodne ravnopravnosti u EU-u, uključujući sredstva za Europski institut za ravnopravnost spolova i Agenciju EU-a za temeljna prava, te na financiranje s pomoću alata kao što su projekti iz planova za rodnu ravnopravnost koji se financiraju iz programa Obzor Europa; poziva na poboljšanje metodologije kojom bi se trebali utvrditi ne samo korisnici sredstava EU-a već i transformativni potencijal programa; potiče Komisiju da osigura da se sredstva EU-a dodjeljuju samo projektima koji su u skladu s temeljnim pravima i načelima EU-a, uključujući rodnu ravnopravnost, pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima te ukidanje rodno uvjetovanog nasilja; potiče Komisiju da osigura pravednu i socijalno pravednu tranziciju koja je u interesu svih tako što će razviti rodno transformativnu intersekcijsku strategiju za rješavanje ključnih pitanja te naglašava potrebu za znatnim poticanjem ulaganja u osnovne socijalne usluge kako bi se doprinijelo neovisnosti, ravnopravnosti i emancipaciji žena;

78. priznaje da se u EU-u velik broj žena suočava s intersekcijskim nejednakostima i diskriminacijom te potiče Komisiju da dodatno razvije primjenu intersekcionalnosti kao međusektorskog načela u novoj strategiji za rodnu ravnopravnost nakon 2025. i u svim zakonodavnim i nezakonodavnim mjerama;

79. potiče Komisiju i države članice da riješe pitanje intersekcionalnosti u svim politikama povezanima s rodnom ravnopravnošću, priznajući da rodno uvjetovano nasilje i diskriminaciju dodatno pogoršavaju faktori kao što su dob, rasa, etnička pripadnost, pripadnost manjinama, invaliditet, rodni identitet i seksualna orijentacija, te da sjecište tih faktora stvara višestruke i jedinstvene oblike diskriminacije koji zahtijevaju ciljane mjere prilagođene kontekstu;

80. poziva Komisiju da osigura da mjere obuhvaćaju čitav teritorij EU-a i da se njima osiguraju djelotvorni instrumenti za uklanjanje regionalnih razlika u pogledu rodne ravnopravnosti među državama članicama EU-a i unutar država članica i njihovih regija; ističe da bi te mjere trebale biti prilagodljive i da bi za njih trebalo osigurati odgovarajuća sredstva kako bi se uklonile razlike među spolovima, uzimajući u obzir raspoložive resurse, dostupnost i razinu napretka svake regije;

81. žali zbog toga što, unatoč ključnoj ulozi koju žene u ruralnim područjima imaju u održavanju svojih zajednica i održivosti poljoprivrede, njihov doprinos često nije priznat i one se i dalje suočavaju s brojnim izazovima, uključujući ograničene mogućnosti zapošljavanja, slabiji pristup uslugama, slabije razvijenu infrastrukturu i nedovoljnu zastupljenost u donošenju odluka; poziva Komisiju da uspostavi i provede potprograme i aktivnosti namijenjene ženama u ruralnim područjima;

Institucionalno okruženje za postizanje rodne ravnopravnosti

82. poziva Komisiju da ojača i pruži potporu sastavu Vijeća za pitanja rodne ravnopravnosti, koji okuplja ministre i državne tajnike zadužene za rodnu ravnopravnost i bavi se pitanjima prava žena i rodne ravnopravnosti, kako bi se donijele zajedničke i konkretne mjere te kako bi se osiguralo da se o pitanjima rodne ravnopravnosti raspravlja na najvišoj političkoj razini, među ostalim i u okviru predsjedništvâ Vijeća;

83. potiče Komisiju da prati i potiče brzu provedbu Direktive o standardima za tijela za jednakost (Direktiva (EU) 2024/1499) i da predloži preporuku državama članicama o standardima funkcioniranja i zadaćama tih tijela kako bi se olakšalo pravilno prenošenje te direktive i osiguralo usklađivanje ustroja tijela za ravnopravnost u cijeloj Uniji; naglašava važnost pristupanja EU-a Europskoj konvenciji o ljudskim pravima te poziva Komisiju da zatraži pravno mišljenje Suda Europske unije i poduzme daljnje mjere kako bi se taj cilj ostvario;

84. pohvaljuje konstruktivnu suradnju s EIGE-om i njegov predan rad, koji je od ključne važnosti za odgovarajuće prikupljanje podataka, analizu usporedivih raščlanjenih podataka, istraživanja i pružanje smjernica institucijama EU-a i državama članicama te za praćenje provedbe rodno relevantnog zakonodavstva EU-a u svim državama članicama EU-a; poziva Komisiju da osigura da EIGE ima dostatne financijske i ljudske resurse i kapacitete kako bi mogao učinkovito obavljati svoje zadaće; podsjeća da se EIGE uporno suočava s problemom manjka osoblja, koji je dodatno pogoršan naglim porastom broja zahtjeva za tehničku pomoć; poziva na to da se EIGE-u dodijele novi članovi privremenog osoblja;

85. poziva Komisiju da se aktivno savjetuje sa ženama i djevojčicama u svoj njihovoj raznolikosti, uključujući u okviru relevantnih organizacija, te da ih uključi u pripremu i provedbu strategije za rodnu ravnopravnost nakon 2025.;

86. poziva Komisiju da prepozna važnu ulogu organizacija civilnog društva i aktera na različitim razinama, kao što su ruralne zajednice, lokalne akcijske skupine, lokalne i regionalne općine te akademska zajednica i institucije poput Odbora regija, u ostvarivanju rodne ravnopravnosti; stoga poziva Komisiju da slijedi uključiv pristup i da blisko uključi sve te dionike u postizanje ciljeva strategije za rodnu ravnopravnost nakon 2025.;

87. ističe važnost suradnje sa stručnjacima u tom području; poziva Komisiju da osigura i da se politike o rodnoj ravnopravnosti adekvatno financira i podržava na lokalnoj i regionalnoj razini i da EU-ovi kohezijski fondovi i fondovi za oporavak uključuju zahtjeve za jasne ciljeve za rodnu ravnopravnost, kako bi se osiguralo da regionalni razvoj doprinosi smanjenju razlika među spolovima, a ne da pogoršava nejednakosti s obzirom na to da se one izravno i negativno odražavaju na niz područja koja utječu na rodnu ravnopravnost, kao što su zapošljavanje, obrazovanje, infrastruktura za skrb, zdravlje, potpora ženama žrtvama nasilja te rodno osjetljivo urbanističko planiranje i promet;

88. poziva Komisiju da u suradnji s EIGE-om i Eurostatom osigura i poboljša redovito, pouzdano i odgovarajuće prikupljanje podataka razvrstanih po spolu, izvješćivanje o njima kao i njihovu analizu na razini EU-a i država članica; poziva Komisiju da razvije zajedničku metodologiju za praćenje prikupljanja podataka, ako nije dostupna, te naglašava potrebu za razvojem horizontalnih definicija EU-a kako bi se olakšale procjene utjecaja na rodnu ravnopravnost u područjima politika Unije; poziva Komisiju da prije svega poboljša prikupljanje podataka o sprečavanju, kaznenom progonu i sankcioniranju rodno uvjetovanog nasilja, uključujući femicid, silovanje i drugo seksualno nasilje, bilježenjem sveobuhvatnih i usporedivih podataka o žrtvama i počiniteljima razvrstanih prema spolu, dobnoj skupini, odnosu između žrtve i počinitelja te vrsti kaznenog djela kako je navedeno u Direktivi o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te, ako je moguće, prema rodu, rodnom identitetu, rasnom ili etničkom podrijetlu, seksualnoj orijentaciji, spolnim obilježjima, invaliditetu i državljanstvu, te da osigura da se podaci redovito preispituju i upotrebljavaju za oblikovanje politika, dodjelu sredstava i druge mjere za sprečavanje seksualnog i drugog rodno uvjetovanog nasilja i rješavanje s njima povezanih pitanja; potiče suradnju država članica s civilnim društvom u osiguravanju poštovanja prava žrtava i osmišljavanju konkretnih politika;

89. naglašava da je preduvjet za razvoj politika o rodnoj ravnopravnosti dodjela odgovarajućih sredstava i provedba strategije za rodnu ravnopravnost nakon 2025.;

°

° °

90. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.